

DABARTIES BILDESIUOS

"Laikraštis Ejo Iš Rankų
I Rankas"

Siomis dienomis gauname daug laiškų nuo išvietintų lietuvių, kurie dabar gyvena įvairiuose Europos kraštuose — Vokietijoje, Prancūzijoje, Austrijoje, Šveicarijoje, Luxembourge ir kitur. Jie visi, nežinint, kad jų gyvenimas yra vargingas, yra labai išsiilgę lietuviškos spaudos — laikraščio. Štai ką rašo vienas iš daugelio išvietintų lietuvių iš Luxembourgo:

"Didžiai Gerbiamajai "Darbininko" Redakcijai,

"Su nuoširdžiausiais lietuviškais sveikinimais ir linkėjimais kreipiuosi į Tamstas su maloniu prašymu siuntinėti mūsų lietuvių tremtinių mažajai kolonijai gražų Jūsų redaguojamą "Darbininko" laikraštį. Tiesą, šiuo metu vargu ar galėsime materialiniai Tamstoms atsiųsti? Stenksimės betgi moraline prasme prisidėti prie minėtojo laikraščio ir, būtent, prie progos po truputį koresponduoti. Su "Darbininku" teko pripuolamai mums prieš kurį jau laiką susipažinti. Jis padarė mums tikrai neišdildomą įspūdį: tiek nuoširdumo mums tremtiniams glūdi jame, tiek užjūrio lietuvių rodomo pasišventimo ir idealizmo pavergtosios mūsų Tėvynės reikalu! Laikraštis ejo iš rankų ir rankas, kol jojo net "išvaizda pasikeitė", būtent, susidėvėjo... Taip, kiekvienas lietuvis kas žodis yra šiose mums sunkiose nedalios ir vienatvės valandose taip brangus.

"Linkėdami Tamstoms ir Jūsų redaguojamam gražiajam laikraščiui geriausios ateities ir iš anksto dėkodami už mūsų prašymo įvykdymą, reiškiamo nuoširdžia padėką.

Kun. Petras Ažubalis,
Lietuvių Kolonijos
Luxembourge pirmininkas.

"Darbininko" vadovybė tą prašymą išpildė ir laikraštį "Darbininką" siunčia. Būtų labai gerai, kad atsirasitų iš Gerbiamųjų skaitytojų ir užrašytų laikraštį "Darbininką" Lietuvos tremtiniams, kurie viską palikę Tėvynėje, skursta svetimuose kraštuose.

Popiežius Pijus XII Smerkia Rusija Dėl Ukrainiečių Katalikų Persekiojimo

Siomis dienomis Jo Šventenybė, Popiežius Pijus XII paskelbė encikliką, kurioje paliečia Katalikų Bažnyčios persekiojimus Karpatų Ukrainoje. Jis kreipėsi į Suvienytų Tautų Organizaciją, kad būtų išlaikytas pažadas apie religijos laisvę visiems žmonėms.

Jo Šventenybė, Popiežius Pijus XII sako: "Mūsų tėvišką širdį labiausiai skaudina faktas, kad dar karui šelstant, visos pasaulio tautos per savo vadovaujančius atstovus mums prižadėjo tarp

JOHN THE MARCH OF DIMS
**FIGHT
INFANTILE PARALYSIS**
JANUARY 14 '41
The National Foundation for Infantile Paralysis

MAKE EVERY
PAY DAY
BOND DAY
Join The Pay-Roll
SAVINGS PLAN

Atvyko Poetas Aleksandra- vičius

Pereita ketvirtadieni, sausio 24 dieną iš Prancūzijos atvyko į Jung. Valstybes poetas Jonas Aleksandravičius - Aistis. Jis yra vienas išymiausių jaunųjų lietuvių poetų, ir už savo kūrybą yra gavęs Lietuvoj valstybinę premiją.

Karui kilus, jisai studijavo prancūzų literatūrą ir kalbą Grenoblio mieste, Prancūzijoje. Parašė disertaciją iš prancūzų viduramžių literatūros ir gavo daktaro laipsnį Grenoblio universitete.

Dr. Aleksandravičius atvyko į Ameriką su savo žmona. Jis yra pakviestas profesoriumi Marianopolio Kolegijoje, Thompson, Conn.

RCA Pakėlė Algas Darbininkams

New York, sausio 28 — Radio Corporation of America, kurios įstaiga yra Camden, N. J., pasirašė sutartį su CIO, suktikdama pakelti algas darbininkams 17 ir pusę cento į valandą. Šis pakėlimas paliečia 8,000 darbininkų, kurie dirba tos korporacijos dirbtuvėse ir dar nebuvo išėję į streiką.

Darbininkų vadai yra įsitikinę, kad ir kitos elektros daiktų gamintojų didžiųjų korporacijos, kaip tai — General Electric, Westinghouse ir General Motors, kurių darbininkai jau dvi savaites kaip streikuoja, sutiks pakelti algas, kaip kad padarė RCA. Jeigu tai padarytų, tai dar 200,000 darbininkų grįžtų darban ir 79 dirbtuvės.

IRANAS PASIRUOŠES GINTI BYLĄ STO TARYBOJE

Londonas, sausio 28 — mainos. Atsistatydinus Irano delegacija Suvienytų Tautų Organizacijos taryboje įteikė prašymą iširti ir išspręsti ginčą su sovietų Rusija dėl jos kišimosi į Irano vidaus reikalus.

Rusija protestavo ir reikalavo, kad Irano delegacijos prašymas būtų atmestas. Tačiau Suvienytų Tautų Organizacijos saugumo taryba nutarė iširti padėtį Irane, Graikijoje ir Indonesijoje.

Irano valdžios įvyko per kitų dalykų, jog jie niekad nepuls religijos.

"Mums tai leido tikėti, kad Katalikų Bažnyčia galės netrukdoma vykdyti savo tikėjimą pasaulį."

Šiame "Darbininko" numeryje telpa straipsnis ant rašte: "Vakariečių Ukrainiečių Religinis Persekiojimas". Patartina visiems šį straipsnį perskaityti, kad geriau suprastumėte katalikų padėtį pavergtose Ukrainoje ir taipgi kituose kraštuose, kuriuos atypia sovietų Rusijos batas.

AMERIKOS LIETUVIŲ R. K. ŠVENTO JUOZAPO DARBININKŲ SAJUNGOS ORGANAS

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ R. K. ŠVENTO JUOZAPO DARBININKŲ SAJUNGOS ORGANAS

VOL. XXXI — No. 8.

TEL. SOUTH Boston 2680

ANTRADIENIS (Tuesday), SAUSIO (January), 29 D., 1946 M.

TEL. SOUTH Boston 2680

FIVE CENTS.

Dalis iš 6000 vatos ryšelių iškelta iš sandėlio Rome, (Ga.), kai iš pakilusių vandens gresė pavojus po vyniu. Vaizde matomi vatos maišai yra Dėdės Samo nuosavybė, kuri buvo vartojama įvairiems valdžios reikalams.

Sudarė Naują Prancūzijos Ministerių Kabineta

Paryžius — Naujasis Prancūzijos prezidentas Gouin sudarė naują ministerių kabineta, į kurį įeina septyni socialistai, šeši — respublikonai — katalikai, šeši komunistai ir vienas nepartinis.

Anglikasių Unija Grįžo Į ADF

Miami, Florida, sausio 28 — William Green, Amerikos Darbo Federacijos prezidentas, pranešė, kad United Mine Workers, kuri turi 500,000 narių ir kuri vadovauja John L. Lewis, vėl prisidėjo prie Amerikos Darbo Federacijos.

John L. Lewis išrinktas į ADF vykdomąjį komitetą.

FORD, CHRYSLER PASIRAŠE SUTARTĮ SU CIO

Detroit, Mich., sausio 28 mu ir kitoms kompanijoms, kurių darbininkai ir Chrysler korporacija streikuoja dėl algų pakėlimo, priimti teisingus darbininkų reikalavimus.

Prezidentas Trumanas griežtai pasmerkė darbo ir kapitalo kovas, kurios kenkia visam kraštui grįžti į normalų gyvenimą. Jis yra stipriai pabrėžęs, kad streikus gali užbaigti, pakeliant algas 18 ir pusę cento valandai.

Šis Fordo ir Chrysler žygis gali būti paakstincento valandai.

RAUDONIEJI PUOLA J. E. KARDINOLĄ SPELLMAN

Maskva, sausio 27 — So-lėtų juos žudyti. Tai jų vietų Rusijos laikraštis spauda skleidžia įvairius "Izviestija", rašydamas apie prasimanymus, kad kaip nie paskirtus naujus Kardinalus, smarkiai puola J. E. Arkivyskupą Francis J. Spellman, kuris taip pat yra pakeltas Kardinalu, būk jis aktyviai skleidžia Vatikano politiką. Amerikoje ir bandas "išjudinti Amerikos žmones priimti Franco".

Maskvos raudonųjų spauda jau nebe pirmą kartą puola Vatikaną ir Katalikų Bažnyčios vadus įvairiuose kraštuose. Toje spaudoje raudonieji talpina melus, kuriuos Vatikano laikraštis "Osservatore Romano" nesenai faktais atrėmė. Kai kuriuos faktus perspausdinome pereiname laikraščio "Darbininko" numeryje. Tai buvo prieš raudonųjų laikraščio "Pravda" melus, o dabar tuos melus kartoja "Izviestija".

Raudonųjų komunistų taktika: meluok, meluok, o vis kiek nors ir kur nors prilips. Suprantama, tam sūs komunistų Rusijos vergai, kurie tik ir maitinamais melais, negali sužinoti tiesos.

Rusijos pavergtuose kraštuose žudomi Katalikų Bažnyčios vadai. Čia Amerikoje, ačiū Dievui, komunistų budeliai dar neturi tokios galės, kad ga-

Estai Atbėgėliai Apsigyvena Amerikoje

Norfolk, Va. — Siomis dienomis 16 estų atbėgėlių, kurie per Atlantą atplaukė 37 pėdų ilgio laiveliu, gavo teisę 6 mėnesiams apsigyventi Jung. Valstybėse kaip sveciai.

Tuo mažu laiveliu septyni vyrai, penkios moterys ir keturios mažos mergaitės per Atlantą plaukė 129 dienas. Jie visi bėgo nuo žiaurių komunistų teroro.

Nauji Maskvos Spaudos Rūpesčiai

New York (LAIC) — Raudonosios Armijos karių ir rusų valdininkų kontaktas su vakarų Europos gyvenimu, matyti, jų galvosenoje sukėlė nemažai abejonių dėl sovietų santvarkos teisingumo ir tikslumo. Susirūpinusi Maskvos spauda, kaip, pav., "Pravda" ir "Izviestija", skiria nemažai vietos įrodinėjimams, kad "sovietų demokratija" esanti geriausia.

J. V. Valdžia Perėmė Skerdyklas 200,000 Streikierių Grįšį Darban

Pereitą šeštadienį, sausio 26 d., Prezidento Trumano įsakymu perimta apie 150 sustreikuotojų mėsos įmonių. CIO atstovai pasakė, kad jų streikuojantieji darbininkai negrįšį darban. Tačiau Amerikos Darbo Federacijos vadovaujami darbininkai sutiko grįžti darban.

Perimtas mėsos įmones valdo J. V. Agrikultūros Departamentas.

Vėliau paaiškėjo, kad daugiau kaip 200,000 streikuojančių darbininkų nuobalsavo grįžti į valdžios perimtas skerdyklas. Agrikultūros Departamento viršininkas pareiškė, kad trečiadienį jau galės pristatyti mėsų užtektinai ir kad iki šios savaitės pabaigos mėsos pristatymas bus normalus.

Atominės Bombos Bandy- mas Pacifiko Vandenynė

Washington, D. C. — Jung. Valstybių Laivynas darys bandymus su atominės bomba Pacifiko vandenyne. Bandymo srityje bus sugrupuota apie 100 karo laivų.

Senatorius McMahon iš Conn., atominės energijos komiteto pirmininkas, sako, kad tas bandymas kainuos apie \$100,000,000.

Bandymas įvyks gegužės mėnesio viduryje Pacifike, ties Marshall salomis. Antras bandymas įvyks birželio mėn. ir trečias bandymas įvyks liepos mėnesį.

Pirmą bombą į laivus mes ir išsprogdins viršų vandenio, antrą — vandenio paviršiui ir trečią — giliai vandenį.

Šis bandymas daromas moksliskais sumetimais vien Jung. Valstybių.

Raudonieji Puola Amerikos Atstovą

Sofia, Bulgarija, sausio 28 — Raudonųjų komunistų laikraštis "Rabotničesko Delo" smarkiai puola Bulgarijos valdžios opoziciją ir Jung. Valstybių atstovą, Maynard Barnes.

Tas ir kitas valdžios laikraštis tvirtina, kad Amerikos atstovas vadovauja opozicijos akcijai.

Visiems žinoma, kad

Valstybės Sekretorius Byr- nes Grįžo Iš Londono

Washington, D. C. — J. V. valstybės sekretorius Byrnes, grįžęs iš Suvienytų Tautų Organizacijos susirinkimo, kuris vykstą Londone, priėmė spaudos atstovus ir juos informavo apie tos organizacijos nutarimus.

Sekretorius Byrnes yra patenkintas padarytu nutarimu dėl atominės energijos kontrolės ir taipgi kitais darbais.

Sudarytas Kandidatų Sąrašas Belgijoje

Brussels, Belgija, sausio 28 — Vasario 17 dieną įvyks parlamento rinkimai. Kandidatų sąrašas sudarytas ir uždarytas vakar.

Katalikai sudarė dvi naujas partijas. Komunistų įtaka perpus sumažėjo. Komunistai, kaip partija remia monarkiją Belgijai, tačiau griežtai priešinasi karaliaus Leopoldo grįžimui.

Jung. Valstybės - Britanija Pasirašė Oro Laivyno Sutartį

Hamilton, Bermuda, sausio 28 — Jung. Valstybės ir Britanija pasirašė sutartį dėl komercijinio oro laivyno teisių.

"Ka Valstiečiams Davė Sovietų Valdžia"

New York (LAIC) — Ryšium su rinkimais, Baltijos kraštų miestus ir kaimus užplūdo raudonieji agitatoriai. Kaip praneša "Pravda" už vis labiausia jie pamėgo aiškinti "Ką valstiečiams davė Sovietų valdžia?" Klausiti "Ką iš valstiečių atėmė sovietų valdžia?", žinoma, būtų neįmanoma. Jie turi tyliai raudonomis gurguolėmis vežti rekvizuojamus grūdus, maitinti mases svetimųjų raudonarmiečių, ir vergauti sovietiškuose kolchozuose - dvaruose. Žiaurios sovietų tikrovės neatitaisys jokia propaganda.

KRIKŠČIONYS LAIMI RINKIMUS BAVARIJOJE

Frankfort, Vokietija, — dalyvavo tarp 80 ir 90 nuo-sausio 28 — Bavarijoje, Jung. Valstybių zonoje, įvyko pirmi rinkimai nuo 1933 m. Nors dar galutinai nesuskaityti balsai, bet jau dabar aišku, kad visur dauguma balsų gavo Krikščionių Socialė Unija.

Amerikos militarės valdžios viršininkai apskaičiuoja, kad šiuose pirmuosiuose rinkimuose ninkams.

Vokiečių žinių agentūra praneša, kad Heilsbronne areštuotas komunistų vadovas už davimą klaidingų informacijų rinkimui viršise laisvuose rinkimuose ninkams.

IVAIRIOS ŽINIOS

PAŠTO SUSISIEKIMAS SU IŠVIETINTAIS LIETUVIAIS

New York (LAIC) — Žinių Santraukoje No. 58, Social Service Bureau buvo pranešta apie numatomą su išvietintais asmenimis privatus pašto susisiekimą įvedimą.

Šiandien turime įrodyti, kad tas pašto susisiekimas jau pradeda praktiškai veikti. Pirmą laišką su štampu "Displaced Persons Mail — Paid" buvo pradėta gauti iš britų okupacinės zonos. Šiandien jau gautas vienas — kitas laiškas ir iš amerikiečių zonos.

Pagal pereinamąjį metų pašto patvarkymą, į amerikiečių zoną gali būti siunčiami atvirlaiškiai (3 centų pašto ženklais), uždari laiškai (pirmoji uncija 5 centai, sekančios po 3 centus) ir iki 5 svarų "Parcel Post" (ne dažniau 1 karto savaitėje tam pačiam adresatui). Į britų okupacinę zoną Parcels iš čia nepriimami.

Ankščiau buvo pranešta, kad išvietintiems asmenims skiriama korespondencija US pašto įstaigos priimama tik tuo atveju, jei siuntėjas ant rankų iš išvietinto asmens gautą atvirlaiškį ar laišką (UNRRA Form No. 1 ar International Red Cross message).

Pirmąjį atvirlaiškį pasiuntus, US zonoje laiko-

j darbą kolchozininkai iš-eina vėlai, savo pareigų neatlieka. Buvo bandyta kolchozninkus surišti tam tikromis revoliucijom, bet ir tas negelbėjo. Tai to, tai kito vis trūksta ir darbas neina. Laikraštis, pavyzdžiui, praneša, kad kolchozninkai turėjo gauti tūkstantį maišų, bet jų negavo, ir t.t.

Ką pasėjai — tą ir piau-ni! Geresnius ūkininkus išdeportavo į koncentracijos stovyklas, o kitus paverė sovietinių dvarų berais. Kas gi rūpinsis, jei dirba ne sau?

Apie Knygas ir Rašytojus Lietuvoje

New York (LAIC) — Pranešime apie Lietuvos rašytojus K. Korsakas Maskvos laikraštyje "Izvestija" rašo: "Maskva liko antraisiais mūsų rašytojams namais". Tas iškalbingai pavaizduoja, kur dabar Lietuvos rašytojai stovi. Per paskutinius trejetą metų Maskvoje išleista apie 40 lietuvių rašytojų kurinių. Išleisti eilėraščio rinkiniai L. Giros, S. Neries, V. Reimerio, A. Venclovo ir novelių knyga P. Cvirkos. Tilvyčio, Korsako, Sruogos kūriniai yra jau spaudoje. K. Boruta baigė rašyti romaną "Baltaragio malūnas". Nors tuose veikaluose Stalino diktatūros garbinimo ir nemaža, "Izvestija" vis nusiškundžia, kad Lietu-

vos poetai dar nespėjo sukurti veikalų "naujomis temomis". Neseniai įvyko rašytojų suvažiavimas, kuriame ypatingą dėmesį nurodė kreipti į verstinę literatūrą, žinoma, pirmo-je eilėje į rusų verstinę literatūrą. Paskutiniu laiku išversta į lietuvių kalbą Solochovo "Tykūsios Dėnos", Gorbato ir lenkų kvislings Vandos Vasilevskos veikalai, o taip gi Krylovo pasakėčios.

Maskvos laikraštis pabrėžia lietuvių rašytojams esant "dėkingas uždavinys" giliau supažindinti savo tautiečius su rusų literatūra, ypatingai su sovietų respublikų kūryba. Numatoma išversti į lietuvių kalbą kūriniai gruzinų rašytojo Sota Rustaveli, ukrainiečių Janka Kupala, latvių — Rainio, Kazaks-taniečių Abajumi, azarbei-džaniečių Nizami.

Mažiausios tendencijos nerodoma supažindinti Lietuvos žmones su vakarų Europos ar Amerikos autoriais. Esą pradėti versti Duonelaičio, Maironio kūriniai į rusų kalbą. D. Brodskis išvertęs Duonelaičio "Metus", kurie jau esą paruošti spaudai. Maskvoje leidžiami Sal. Neries, Liudo Giros ir Mieže-laičio kūriniai rusų vertime.

Pabaltijos Valstybių Architektų Konferencija Rygoje

New York (LAIC) — Latvijos sostinėje Rygoje spalio mėn. pabaigoje įvyko Baltijos architektų konferencija. Apie architektūrinę liaudies kūrybą Lietuvoje skaitė Šešelgis.

Skaitlinė 2,000,000 užkarduota grįžusių iš Pacifiko karo frontų karių. Linksmi kariai išlipę ant savo šalies žemėlės. Dar diena kita ir jie bus apsupti savo mylimųjų.

DEPORTUOTŲ LENKŲ REPATRIJACIJA

New York (LAIC) — laukiama kad tąja teise Lenkų spaudos tvirtinimu, per pirmąjį Rytinės Lenkijos okupaciją, sovietai išdeportavo arti 1,200,000 žmonių. Išdeportavo maždaug į tas pačias vietas, kur buvo deportuojami ir Pabaltijos piliečiai.

Vokiečių — sovietų karui prasidėjus, liepos pirmomis dienomis, kaip atsimename, velionies Sikorsko buvo pasirašyta nauja lenkų — sovietų "draugin-gumo" sutartis.

Ir vėl sovietai pasižadėjo respektuoti Lenkijos nepriklausomybę, bei jos teritorijos integritumą. Pagal tą sutartį, iš koncentracijos stovyklų turėjo būti palikuosuoti ir deportuoti.

Faktinai, buvo spėta išlaisvinti tik apie 120,000, įskaitant 1939 metais internuotųjų kariuomenės dalinių likučius. Kaip žinome, 10,000 lenkų rinkinių karininkų NKVD buvo išduota prie Smolensko.

Rytų fronte dalykams pagerėjus, Maskvos aktyvūs pabėgimas pradėjo didėti, grobimo apetitai augti. Rusija ir vėl pasidarė Rusija...

Netrūkusi, santykiai su Londono lenkų valdžia buvo nutraukti, atsirado vadinamas Liublino Komitetas, faktinai, Maskvos Kvislingų saujelė, vėliau virtusi dabartine Varšuvos valdžia. Lenkų repatrijacija buvo sustabdyta. Po koncentracijos stovyklas bei kalėjimus išblaškyti lenkai ūmai buvo padaryti sovietų piliečiais.

Apskaiciuota, kad dėl nežmoniškų kalnimo sąlygų ir žiauraus apsiėjimo, iš to 1,000,000 šiandien vargiai ar 400,000 gyvai liko.

Teoretiniai kalbant, tiems likučiams kiek vėliau buvo suteikta vadina-moji optacijos teisė, t. y. teisė grįžti į savo pirmąją pilietybę. Tas buvo formaliai sutvarkyta pereinamais metais liepos 6 d. tarp Varšuvinės valdžios ir SSSR pasirašytoje sutartyje. Optantų grįžimas turėjo būti baigtas pereinamais metais gruodžio 31 d. Buvo

Raudonoji Armija Paradoja

New York (LAIC) — Lapkričio 8 d., rusų revoliucijos sukakties proga Vilniuje buvo suruoštas paradas. Priešakyje ėjo Raudonosios armijos pėstininkai, toliau motorizuotosios dalys su lauko ir zenitine artilerija, proektoriais ir tt. Toliau ėjo darbininkų ir ūkininkų kolonos, nešamos partijos vadų ir kvislings vyriausybės paveikslus. Parada lydėjo artilerijos šūviai. Panašios demonstracijos buvo suruoštos Kaune, Šiauliuose, Klaipėdoje ir kituose miestuose.

Kaip žinome, visos tautinės šventės Lietuvoje yra uždraustos.

CIO Siūlo, Kad Valdžia Nusavintų Jos Pastatytas Dirbtuves

Pittsburgh, Pa., sausio 24—United Steel Workers of America, CIO, siūlo, kad valdžia nusavintų Defense Plant korporacijos plieno dirbtuves, kurios buvo pastatytos karo metu valstybės pinigais.

CIO nori, kad tas nusavintas dirbtuves valdžia operuotų arba pavestų tokiems industrialistams, kaip Henry J. Kaiser.

VETERANAMS PAGALBA

Klausimas — Žmona veterano mums praneša, kad jos vyras turi virš 38 m. amžiaus. Tarnauja Laivynė. Ji klausia kada jis bus palikuosotas?

Atsakymas — Laivynas nutarė, kad visi įstoje vyrai ir moterys, suvirš 38 m. amžiaus, ir kurie prieš rugp. 15 d., 1945 m. turėjo nors vieną užlaikomą asmenį, bus palikuosuoti. Žmonos skaitomos užlaikomieji asmenys.

Klausimas — Veteranas pirmo pasaulinio karo praneša, kad jam būnant užsienyje per 18 mėnesių jo sveikata per visą laiką buvo gera. Dabar sulaukęs 57 metų amžiaus serga širdies liga. Jis rašo ar gali prašyti pensijos?

Atsakymas — Jeigu tamstos dabartinė liga klasifikuojama kaip "permanent disability" ir dėlto negali uždirbti pragyvenimui. Mes tamstai pasiuntėme Veterans Administration Form 526, kurią turėsi pasiųsti Veterans Administration kartu su pranešimu nuo gydytojo kaslink dabartinės padėties.

Klausimas — Armijos slaugė, pasilikuosavus, nori gauti darbą kaip slaugė Veterans Administration ligoninėje. Ji prašo kur ir kaip pasiųsti prašymą ir kokią algą gali tikėti gauti?

Atsakymas — Kreipkitės prie arčiausios Veterans' Administration ligoninės. Būvusios slaugės gauna pirmenybę ligoninėse. Alga yra \$3,200 per metus.

Klausimas — Sesuo karėvio rašo, kad jos brolis buvo paimtas į kariuomenę prieš penkis mėnesius. Jos motina ir sesuo rimtai serga. Ar jos gali prašyti brolių palikuosuoti iš kariuomenės? Šeima bijo prašyti, manydama, kad jis pames jo veterano teises?

Atsakymas — Jeigu brolis paduotų aplikaciją dėl "emergency dependency discharge" ir jeigu gautų, jis bus garbingai palikuosotas, ir nepames jokių teisių kaip veteranas. Mes manome, kad jis daugiau gero gali padaryti būdamas namie ir patariame jam taip daryti.

Klausimas — Skaitytojas klausia ar teisybė, kad veteranas gali lankyti mokyklą bet kurioje dalyje Jung. Valstybių pagal GI Biliaus parūpinimą?

Atsakymas — Taip. Jis gali pasirinkti mokyklą bei kur pasaulyje, jeigu tik Veterans Administration užgirs. Nes Veterans Administration turi užmokėti įstojo mokestį už knygą ir pragyvenimą. Turėsi pats užmokėti kelionės išlaidas.

Pastaba: The Chaplains' Aide Association, 10 East 52nd Street, New York 22, N. Y. reikalinga breviorų savo kapelionams ir kunigams. Taipgi prašo žmonių pasiųsti visokių religinių daiktų, ypač rožančių.

Klausimas — Ar tarnyboje būvę vyrai privalo užsiregistruoti savo drafto tarybose kada palikuosuoti iš ginkluotų jėgų?

Atsakymas — Taip. Pagal Parinktinės Tarnybos Įstatymą palikuosuoti vyrai privalo užsiregistruoti su vietine drafto tarnyba.

Klausimas — Kur galima pasiskolinti pinigų pagal GI Biliaus?

Atsakymas — Iš bet kurios bankos, paskolų įstaigos arba asmens, kuris gali sutvarkyti tokią paskolą. Valdžia garantuos dalį tokios paskolos.

Klausimas — Kitas skaitytojas nori žinoti kokią dalį paskolos valdžia garantuoja?

Atsakymas — Veteranų Administracija gali garantuoti iki 50% pagirtos paskolos. Aukščiausia valdžios garantuojama suma yra \$2,000.

Klausimas — Mano kūdikis gimė po tėvo mirties. Tėvas buvo veteranas. Ar galima skaityti jį "beneficiary"?

Public Relations Bureau
Catholic War Veterans
Empire State Building
New York, N. Y.

FAME CAME to understudy Helen Marcy when Betty Field, ill with gripe, was unable to take her regular role in new Broadway play "Dream Girl." Miss Marcy substituted and scored a triumph. Her home is Worcester, Mass.

FATS HELP HERE!

Industrial fats and oils are essential to thousands of manufacturing processes like the rethreading of a turbine shown here. Used cooking fat helps make up the deficit of inedible fats and oils, and helps housewives get more packaged soap, laundry soaps, nylons, floor coverings, fabrics, and other needed products.

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published every Tuesday and Friday except Holidays such as New Year, Good Friday, Memorial Day, Independence Day, Labor Day, Thanksgiving and Christmas

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR
Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1102 Act of October 3, 1917, authorized on July 12, 1918

SUBSCRIPTION RATES: PRENUMERATION RATES
Domestic yearly \$4.00 American yearly \$4.00
Domestic once per week yearly \$2.00 Viena kart savaitėje metams \$2.00
Foreign yearly \$5.00 Užsienį metams \$5.00
Foreign once per week yearly \$2.50 Užsienį 1 kart mėn. metams \$2.50

DARBININKAS

966 West Broadway, South Boston, Mass.
Telephone SOUTH Boston 2680

Vilkas Avidėje

Vienas laikraštis perspėja, kad bolševikai braunasi net į krikščioniškas (protestantų) organizacijas. Girdi, vilkas įsiveržė į avidę. Taip, šiuo atveju vilko esama ne tik plėšraus, bet ir apsuksaus sutvėrimo: reikiant, jis ir lapės rolę puikiai suvaidina. Jo asmenyje susiderina dvi nelemtos savybės: klasta ir smurtas. Klasta ir melagystėmis jis užmigdo šeiminko budrumą, ir kada šeiminkas, patikėjęs saldiems vilko melams, atidaro duris ir įsileidžia jį į vidų, tuomet vilkas jau nebe sukalbamas. Jis tiesiog griebia šeiminką už gerklės.

Tai nebe naujas smurtininkų manevras. Jis jau minimas žilos senovės raštuose, kai graikai, tuomet narsūs kariautojai, apgaulė Trojos miestą ir ilgai negalėjo paimti, nes trojiečiai ryžtingai gynėsi. Matydami ginklais neįveikiami, graikai sugalvojo gudrumą: apgultą miestą įsibrauti. Padirbdino iš medžio milžinišką žirgą, uždarė jį viduriuose keliolika kareivių ir pranešė trojiečiams, kad graikai, sužavėti savo priešų narsumu, siūnčia jiems dovana — didingą žirgą, kaip jo karžygiškumo simbolį. Trojiečiai su džiaugsmu "dovana" priėmė, bet tai buvo jų pražūtis. Nakties metu iš žirgo išėjo graikų kareiviai, nuginklavo nepajutusią pavojaus sargybą, atidarė miesto vartus ir įsileido savo kariuomenę. Troja buvo labai lengvai nugalėta. Iš to susidarė senovės romėnų patarlė: prisibijau graikų ir dovanomis nesėju.

Keliais šimtmečiais vėliau Judošius tą klastos priemonę patobulino. "Pabučiavimu išdavė žmogaus Sūnų"... Mūsų laikais klastos meistras buvo Hitleris. Jis išgalvojo taip vadinamą "nervų karą". Prieš puldamas ginklais, jis paleisdavo darban mėly propagandą. Jei oponentas pasiduos, tai jam buvo žadama laisvė ir gerovė. Hitleris nieko kito nenorėjo, tik būti geru draugu ir kaimynu. Bet jei numatytas pulki kraštas manogintis, tai jis būsiąs su žeme sumaltas. Sukėlimui didesnio įspūdžio, padaroma motorizuotų divizijų ir bombonešių paradas. Austrija ir Čekoslovakija nusigando ir pasidavė. Ir Hitleris čia pat pamelavo: vieton žadėtos laisvės ir gerovės, uždėjo joms kietus vergovės pančius. Lenkija ir Jugoslavija pasipriešino. Jas sumalė su dukėmis. Čia Hitleris jau nebe melavo.

Hitlerio metodą iki smulkmeniškumo pasisavino Sovietų Rusija. Skirtumas bene toks, kad Stalinas niekam negręšė sunaikinimu: tik puolė, smaugė, šaudė, kalino ir naikino. Taip jis elgiasi vien su silpnesniomis

Ką Patyrė Garsiojo Churchillio Sūnus Maskvoje

— Jis 14 mėnesių buvo su Tito partizanais. — 13 vyrų, kurie dabar valdo Rusiją. — Kas gali būti Stalino įpėdinis? — Kodėl bolševikai nemėgsta Bevino? — Kokias žemes toliau nori užimti bolševikai. — Rusija užguls Turkiją... — Išlaikyti korespondentą Maskvoje kaštuoja 40,000 dolerių. — Nauji SSSR tartuoliai perka už trečdali, o darbininkai moka pilną kainą. — Apie balerinas.

LEKTUVU IS LONDONO I MASKVĄ

Garsiojo Anglijos Churchillio sūnus Randolphas prieš kiek laiko su slapta misija buvo išsiųstas į Jugoslaviją. Keturiolika mėnesių jis, paties karo metu, praleido su partizanais. Jis tvirtina, kad Tito ir daugelis jo vadų yra Maskvos mokyklose išauklėti, komunistai. Neseniai Randolph Churchillis lankėsi patsai Maskvoje, su specialia misija. Kelionę, du tikstančių mylių nuo Londono į Maskvą, jis atliko lektuvu, bet bolševikų sistemoje tenka susidurti su įvairiais suvėlinimais ir atidėliojimais, tai kelionė užtruko 4 dienas ir 5 valandas.

POLITBIURO, PRIEŠ KURĮ DREBA VISA RUSIJA

R. Churchillis išbuvo Maskvoje 10 dienų ir paršė tris straipsnius apie partitų įspūdžius, bet rusų cenzūra juos baisiai išbraukė. Tačiau sugrįžęs į Angliją Churchillis pasiryžo išspausdinti net ir tas išbrauktąsias vietas, tuo ranka ir greičiausiai gali

tautomis. Prie didesniųjų, lyg tikras bailys, jis tik lažosi ir demokratu apsimeta. Bet tas jam nekludo kasti demokratam duobę. Čia jis beždžioniškai seka Hitlerio pavyzdį: įveda į svetimus kraštus "graikų žirgą", t. y. taip vadinamą "penktą kolumną", kuri išdaviškai knisiasi po "draugiškos" valstybės pamatus. Ta kolumna visur įsiskverbia, ar verčiau, įsisiurbia į įvairias organizacijas, lyg kokios pamazgos. Darbininkai nė ne pasijunta, kaip atsiduria tamsiam komunistų maiše. Nė pasakyti negali, kada, kas ir kaip tą maišą ant jų galvų užmovė. Tarsi limpanči liga: nė nežinai, kada prilipo.

būdu atskleidamas daug idomybės. Tikru Rusijos šeiminku, rašo Churchillis, yra komunistų partija, kuri Rusijoje dabar turi apie 6 milijonus narių (šiuo metu valdančių daugiau kaip 200 milijonų žmonių). Tačiau partijos širdis ir smegenys yra Politbiuro, kuris susideda iš 13 asmenų ir kurio rankose yra visa valdžia. Kas gi yra tie trylikos vyrai, kurie savo rankose turi visą Rusijos likimą? Štai jų vardai: Stalin, Ždanov, Malenkov, Beria, Andreev, Molotov, Mikoja, Kaganovič, Krušev, Voznesensky, Vorosilov, Kalinin ir Švernik.

Trijų iš jų — Ždanovo, Malenkovo ir Andreevo — įtaka didelė tuo, kad jie yra sekretoriai komunistų partijos centrinio komiteto. Tas reiškia, kad jie yra pavaduotojai Stalino, kurs yra Generaliniu sekretoriumi partijos centriname komitete.

GALIMI STALINO ĮPĖDINIAI

Nors Ždanovas yra, sąryžo išspausdinti net ir tas kytumei, Stalino dešinė išbrauktąsias vietas, tuo ranka ir greičiausiai gali

Beveik visi Politbiuro nariai, ir dauguma iš 72 narių centrinio komiteto, turi vietas vyriausybėje, bet jų svoris pareina ne nuo vietos vyriausybėje, o nuo padėties partijos organizacijoje. Pavyzdžiui, Molotovas yra Užsienio Reikalų komisaras ir Stalino pavaduotojas vyriausybėje, bet jis nėra toks galingas pačioj Rusijoje, kaip Beria ar trys Stalino sekretoriai partijoje. Tačiau, jei vyriausis raudonasis bosas rastų tą reikalingą, Molotovas galėtų sienio Reikalų sekretoriumi.

Dr. Florence B. Seibert, gamtos mokslų žinovė apdovanojama \$1000 Gimbel dovana už 1945 metų pasidarbavimą tuberculin srityje. Dovaną įteikia Ellis A. Gimbel laike pagerbtuvių bankietis.

likti Stalino įpėdinis, ta greit atsidurti sekretoriačiau kaip kurie akyllūs steto viršūnėse.

Politbiuro sudėtis nepakeičiama nuo 1940 metų (tai yra kontrolė Malenkovo, gi Rusiją valdo tie patys kurs vienintėlis iš visų 13 vyrų, kurie broliavos su partijos sekretorių neturi Hitleriu (pasirašę sutarūžėms vietos sovietų vyty su nacių Vokietija). Politbiuro sudėtis nepakeičiama nuo 1940 metų (tai yra kontrolė Malenkovo, gi Rusiją valdo tie patys kurs vienintėlis iš visų 13 vyrų, kurie broliavos su partijos sekretorių neturi Hitleriu (pasirašę sutarūžėms vietos sovietų vyty su nacių Vokietija). Politbiuro sudėtis nepakeičiama nuo 1940 metų (tai yra kontrolė Malenkovo, gi Rusiją valdo tie patys kurs vienintėlis iš visų 13 vyrų, kurie broliavos su partijos sekretorių neturi Hitleriu (pasirašę sutarūžėms vietos sovietų vyty su nacių Vokietija).

Beveik visi Politbiuro nariai, ir dauguma iš 72 narių centrinio komiteto, turi vietas vyriausybėje, bet jų svoris pareina ne nuo vietos vyriausybėje, o nuo padėties partijos organizacijoje. Pavyzdžiui, Molotovas yra Užsienio Reikalų komisaras ir Stalino pavaduotojas vyriausybėje, bet jis nėra toks galingas pačioj Rusijoje, kaip Beria ar trys Stalino sekretoriai partijoje. Tačiau, jei vyriausis raudonasis bosas rastų tą reikalingą, Molotovas galėtų sienio Reikalų sekretoriumi.

Beveik visi Politbiuro nariai, ir dauguma iš 72 narių centrinio komiteto, turi vietas vyriausybėje, bet jų svoris pareina ne nuo vietos vyriausybėje, o nuo padėties partijos organizacijoje. Pavyzdžiui, Molotovas yra Užsienio Reikalų komisaras ir Stalino pavaduotojas vyriausybėje, bet jis nėra toks galingas pačioj Rusijoje, kaip Beria ar trys Stalino sekretoriai partijoje. Tačiau, jei vyriausis raudonasis bosas rastų tą reikalingą, Molotovas galėtų sienio Reikalų sekretoriumi.

mi E. Bevinu ir net Edenas jiems atrodo buvęs geresnis... Esa, Bevinas, kaip darbo unijų vadas, vis kovojas prieš komunistų įtaką anglų unijose, jis seniau niekad nepriimdavęs pakvietimo į parengimus Sovietų atstovybėje, jis netgi į tuos pakvietimus atsakydavęs aštriomis pastabomis.

KOKIU KRASTU DABAR SIEKIA BOLŠEVIKAI

— Kokie yra tolimesnieji Sovietų Rusijos siekimai? — Šitokį klausimą R. Churchillis uždavė eilei vadovaujančiu Rusijos asmenų, norėdamas sužinoti, kaip toli sovietai norėtų išplėsti savo valstybės sienas.

Iš visų pasikalbėjimų jis surinko tokias žinias:

— Rusijoje iš 100 žmonių net 99 gyvena labai vargingą gyvenimą. Bolševikai žūt-būt nori įrodyti, kad ir jų socializmas bei kolektyvizmas (komunistinės farmos, komunistiniai fabrikai) gali parūpinti geresnes gyvenimo sąlygas, negu privataus ūkio sistema kitur. Dėl to jie nepaprastai įnirtingai vokiečių, kad sukliudė jų sudarytuosius pažangos planus ir dabar naujo karo bolševikai nenori. Tačiau jie pasiriję panaudoti visą šiam kare išaugusią Raudonosios Armijos garbę ir panaudoti savo komunistinę penktąją kolumną, kuri dieną naktį dirba kiekviename krašte dėl sovietų. Tuo pasinaudodami bolševikai yra pasiryžę užgrobti kuodidžiausius žemių plotus, kurių užėmimas normaliais laikais reikalaudų didesnio ir sekmingo karo. Užėmė Baltijos kraštus, didelę Lenkijos dalį, visą Besarabiją, Sovietai atgavo beveik visus plotus, kuriuos buvo užkariavę Petras Didysis ir Katarina

Tęsinys 5-tame pusl.

JOIN THE MARCH OF DIMES
FIGHT INFANTILE PARALYSIS
JANUARY 14-31
The National Foundation for Infantile Paralysis

Jonas Kmitas.

VYTIS ir ERELIS

APYSAKA

XX.

Kapitonas von der Goltz

Kas toliau buvo, tai man ir po šiai dienai neaišku. Visas vaizdas mano minty lyg miglomis aptrauktas. Pasigirdo klyksmai, kažkas mane puolė, paskum vėl atšoko; mano kumščios dirbo kaip garvežio pistonai, subėgo visos būrys mokinių, sargų, mokytojų, sugriebė mane už rankų, aš muisčiausi, klykiau, kanda, pačiam inspektoriui spioviau į barzdą, žodžiu, kilo neįmanomas skandalas. Pagaliau mane suvaldė ir įstūmė į šaltą karcerį. Ten tik atsipeikėjau ir apsvaščiau, kad mano mokslo karjera, bent šioj gimnazijoj, bus baigta. Neapsirikau. Mane kaip nesuvaldomą, laukinį ir nenormalų mokinį pavėrė iš gimnazijos su vilko bilietu, be teisės įstoti į kitą gimnaziją. Visas taip sukietėjau, kad to nepaisiau. Gaila buvo tik pono Vaišmanto, kad padariau jam tokį nemalonumą. Tačiau aš nė nežinau, kaip jis tai priėmė. Čia pasielgiau kaip koks žvėriukas — nė nepasimatęs su savo geradariu, tiesiog išbėgau į Prūsus. Žinau, kad tai labai negražu, bet tuo momentu aš nieku gyvu nebūčiau turėjęs drąsos jam į akis pasirodyti.

Buvau bemanas bėgti į Ameriką, bet kelionei nė cento neturėjau, tai tik vargais negalais pėkščias nuėjau į Prūsus, kad, čia pačiuoju ir užsidirbtų pinigų, galėčiau išvykti

į užjūrį. Bet išėjo kitaip. Prūsiose užtrkau ilgesniam laikui. P pinigų taip greit užsidirbti negalėjau, nes pradžioje tai ir bado teko pamatyti, o kai atsistojau kiek ant kojų ir susitaupiau kiek lėšų, tai su Prūsais tiek buvau susigynęs, kad išvykti iš ten jau nebemorėjau. Pasipainiojo meilės dalykas, na, ir įkliuvau į tokia avantiūrą, kad turėjau apsviesti su nutautusia lietuvaite. Ji buvo jau visiškai suvokieėjusi, jos tėvas santykiavo su aukštais valdininkais ir sudarė man karjerą. Taip vokiečių karininku ir, žinoma, toje rolėje negalio būti kas kitas, tik vokiečiai. Bet — bet šis įvykis parodo, kad manyje dar tebešlsta lietuviškas kraujas.

Kur Tėvynė?

XXI.

Čia kapitonas von der Goltz, lyg nusigandęs, kad jame dar tebešlsta lietuviškas kraujas, apsidairė, ar kas nepastebėjo jo susijaudinimo. Bet aplinkui buvo tuščia ir ramu. Vis dėlto jis jautėsi nejaukiai ir lyg pasiteisindamas prabilo:

— Nežinau, kas man pasidarė, kad taip įsikystimavau. Na, kad skystimauti, tai skystimauti. Seniau buvau lietuviškai kalbėjęs, o taip atvirai, kaip su tavim, tai pirmą kartą savo gyvenime. Žinai, tu man patinki ir man tavęs gaila. Norėčiau tau pagelbėti, nes matau tavę didvyriškai krauju. Savo žygdarbiu Soldau laukuose patraukei mano dėmesį. Dabar pakliuvai mums į nelaisvę. Kol kas buvau gydomas, bet pasveikęs, turėsi, brolyti, eiti į belaisvių stovyklą, kur... Na, aš nepavydžiu tokio likimo. Norėčiau tave iš to išgelbėti, o tam tik vienas tebėra kelias: įstok į mūsų armiją!

Ir kapitonas von der Goltz visas taip ir su-

žiūro į Andriaus akis. Bet Andrius taip pat į jį žiūro, negalėdamas nei žodžio pratariti. Kapitonas pamanė, kad vargšas belaisvis nenori tokiai laimei tikėti, ir bandė jį įdrąsinti. — Manai, kad tai negalima? Tiesa, atsirasi kliūčių, bet aš jas nugalėsiu. Turiu daug gerų pažinčių. Ir generolai man prieinami. Nebijok, viskas bus gerai. Na, tai kaip gi?

Andrius valandžiukę patylėjo. Ieškojo tinkamesnių žodžių, kad atsakymas išeitų sklandesnis. Pagaliau tarė:

— Dovanok, kapitone, bet aš negaliu to padaryti.

Von der Goltz net krutėlėjo. Nuskuręs belaisvis nenori įstoti į vokiečių kariuomenę! Tai tarsi elgeta purtytusi nuo krepšio pinigų. Ar supykti, ar jo gailėtis? Ne, pykti dar nėra už ką. Jis kažko nesupranta, o gal varžosi kokiais skrupulais. Reikia jį išblaškyti.

— Aš tiesiog negaliu suprasti tavo atsakymo. Gal varžaisi tuomi, kad esi prisiekęs rusų carui?!

Andrius šyptelėjo. — Ne, aš tuomi nesivaržau. Tai buvo priverstina priesaika. Tiesa, aš įstojau savanoriu, bet tik dėlto, kad kariaudamas galėčiau pasitarnauti Lietuvai.

Von der Goltz nuostabai nebuvo galo. — Pasitarnauti Lietuvai?! Ar tai tu manai, kad caras geresnis Lietuvos prietelis už kaiserį?!

— Dovanok, pone kapitone, — atsakė Andrius, — už mano atvirumą. Ir caras ir kaiseris abu Lietuvos priešai, o katras aršesnis, aš nežinau. Aš nė vienam nenoriu tarnauti. Buvau įstojęs į caro kariuomenę, nes man kitokios išeities nebuvo. Dabar dalykai taip virto, kad, pakliuvęs į nelaisvę, galiu būti neutralus iki karo pabaigos.

— A! Tai tu! Vadinasi, ne didvyris, tik slapukas! — riktelėjo įtūžęs kapitonas.

Andriaus akys keistai žybtelėjo.

— Pone kapitone! Aš nesigainioju didvyrio vardo! Vadink mane kaip nori, o aš darysiu savo. Aš vien Lietuvai tarnausiu.

— Gražus tarnavimas sėdėti rankas sudėjus, kada kiti už tėvynę kraują lieja! — metė su panieka von der Goltz.

— Bet mano tėvynė nė Rusija, nė Vokietija. Aš lietuvis ir Lietuva mano tėvynė. Jei aš šiuo momentu žūsiu, kariaudamas rusų ar vokiečių eilėse, tai Lietuvai bus nuostolis. Tiesa, nedidelis, bet vis dėlto nuostolis. Ir jei tūkstančiai lietuvių taip galvotų ir taupyty savo gyvastis ir pajėgas būsimiems Lietuvos reikalams, tai mūsų tėvynė greit ant kojų atsistotų.

Von der Goltz išpūtė akis ir net kiek išsižiojo. Būsimieji Lietuvos reikalai... tėvynė greit ant kojų atsistotų... — kas čia per sapnai? Tas vaikas jei ne tikras pamišėlis, tai bent jo galvosena gerokai pakrikusi. Tačiau būtų įdomu sužinoti, kas tuose žodžiuose slepiasi.

Von der Goltz jau nebepyrko. Jis tik žiūrėjo į Andrių tokiomis akimis, tarsi matytų visai nepažįstamą žmogų, kurio nė kalbos gerai nesupranta. Nuolankiai, tarsi susidomėjęs mokiny, norįs ką naują sužinoti, bet kiek ir sarkastiškai, jis paklausė:

— Ką reiškia tamstos žodžiai "būsimieji Lietuvos reikalai"? Iš tolesnio posakio, kad "mūsų tėvynė greit ant kojų atsistotų" lyg siūlوسی išvada, kad jūs galvojate apie Lietuvos atstatymą. Bet ar gi tokia beprotystė galėtų sveikam žmogui ateiti į galvą?

Andrius liūdnai nusišypsavo.

— Kad rusai ar vokiečiai tai atrodytų beprotyste, tai aš gerai suprantu, bet kad tamsai, lietuviui, taip atrodo, tai man labai liūdna.

(Bus daugiau)

Amerikos Lietuvių Kongreso Rezoliucijos

(Priimtos lapkričio 29, 30 ir gruodžio 1 d.d., 1945, Chicago, Illinois)

Policy Declarations and Resolutions

DELEGATES, numbering 808 and representing nearly 1,000,000 American men and women, members of represented fraternal orders, societies, veterans' posts, political, cultural, labor and social organizations, associations and clubs, meeting in a national LITHUANIAN AMERICAN CONGRESS held on November 29th, 30th and December 1st, 1945, in the City of Chicago, State of Illinois, at the Congress Hotel, after due deliberation and by ballot duly taken, adopted the following RESOLUTIONS:

(Tęsinys)

XI.

International Trial Of Non-Axis War Criminals

THE LITHUANIAN AMERICAN CONGRESS expresses satisfaction that one set of war criminals of World War II is brought before the bar of International Justice, wherein the representatives of the Russian people are sitting in judgement on German war criminals for the crimes committed against non-German countries and peoples, including the Russian people.

The Charter of the International Military Tribunal at Nuremberg defines certain crimes: Conspiracy and Crimes Against Peace, War Crimes and Crimes Against Humanity.

However, THE LITHUANIAN AMERICAN CONGRESS calls the attention of the American People to the fact that no provision has been made, thus far, to bring to justice non-Axis war criminals for their multitude of crimes committed against world peace and civilian populations of the occupied countries.

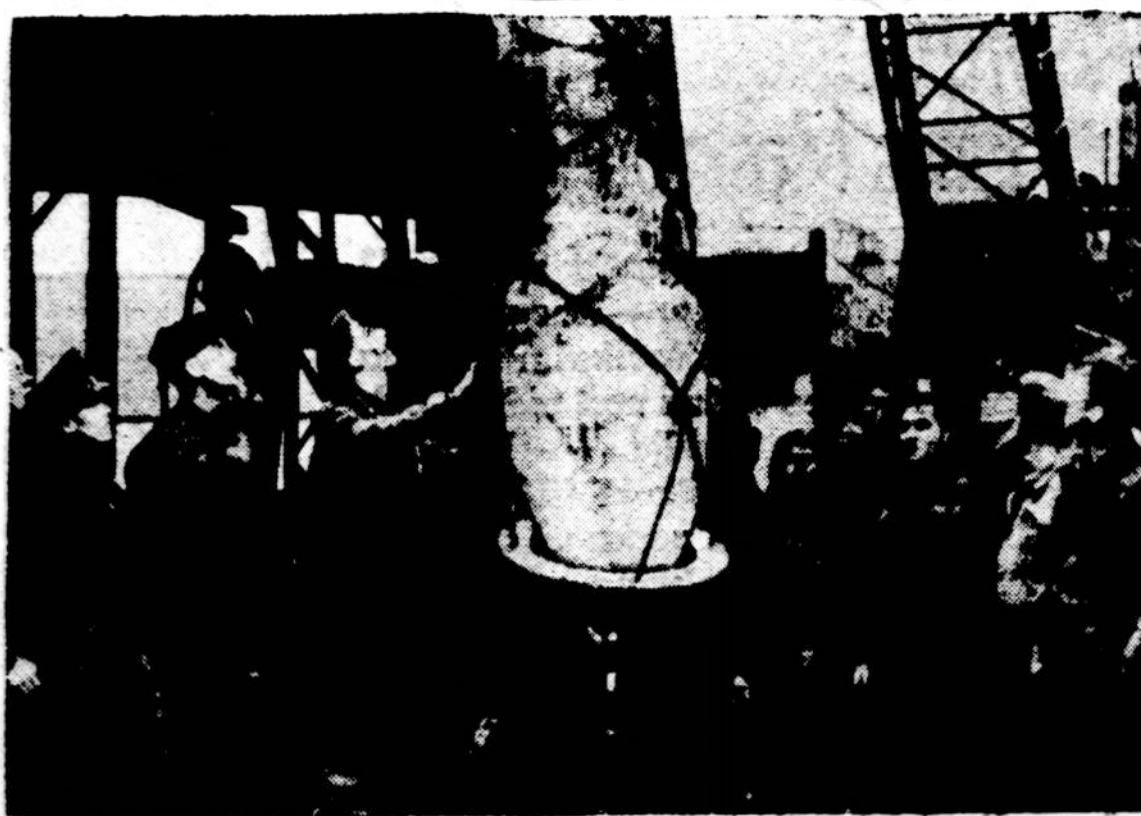
It is a generally known fact, that the Government of the Union of Soviet Socialist Republics, acting through Vyaches-

lav Molotov, Premier and Foreign Affairs Commissar, plotted with the German Government represented by Joachim Ribbentrop and other German officials to commit crimes against peace in violation of international treaties, agreements or assurances in the development and course of the common plan or conspiracy against many Eastern European countries including Lithuania, Latvia and Estonia, in August and September 1939. Thereafter, in the course of the German - Russian conspiracy, the Government of the Soviet Union invaded by armed forces the territories of Poland, and by threatening the use of Soviet armed might, forced the Governments of Lithuania, Latvia and Estonia to accept, in October 1939, the so-called "Mutual Assistance Pacts" investing Russian armed forces into the Baltic States, under a "solemn Russian guaranty" of respect for the sovereignty of those countries and their domestic, political, social and economic systems. This step was thereafter followed by a war of aggression by the Soviet Union against Finland and installation of a puppet regime of Otto Kuusinen to replace the legitimate Government of Finland.

These actions of the Soviet Government clearly fall within the definition of Count One, of the Crimes Against Peace of the Nuerenberg Tribunal.

In June 1940, when the British evacuated Dunkirk and the Germans already had over-run the Low Lands and France, the Government of the Soviet Union, acting through Foreign Affairs Commissar Vyacheslav Molotov, served ultimatum on the Governments of Lithuania, Latvia and Estonia, and by investing the masses of Russian armies and naval forces, forcibly seized the Baltic States, destroyed the legitimate Governments of Lithuania, Latvia and Estonia and imposed puppet regimes not representative of the Peoples concerned in violation of international treaties and the domestic laws of said countries.

Thereafter, in pursuing the policy of conspiracy against the political independence and territorial integrity, and in violation of the existing treaties, agreements or assurances, the Russian conspirators initiated and carried out farcical "elections". The conspirators greatly enlarged existing communist party organizations, established a network of new state and party organizations and "co-ordinated" the state agencies with the result that the life of the Baltic Peoples was dominated by communist doctrine and practice, such as that the leadership of the Communist Party, as the sole bearer of the Soviet doctrines, was entitled to shape the structure, policies and practices of the Baltic States and all related institutions, to direct and supervise the activities of all individuals within the State and to destroy all opponents. The conspirators established and extended a system of terror against opponents and supposed suspected opponents of the alien regime. They imprisoned such persons without judicial process and subjected them to persecution, degradation, despoilment, enslavement, torture and murder. The conspirators destroyed the free trade unions by confiscating their funds and properties, persecuting their leaders, prohibiting their activities and supplanting them by an affiliated party organization. The conspirators promoted beliefs and practices incompatible with Christian teaching, sought to subvert the influence of the Churches over the people, expelled the teaching of religion from all schools, and re-shaped the educational system and particularly the education and training of Lithuanian, Latvian and Estonian youths, on a progressively militarized footing and for the object of maintaining a dictatorship of one single Communist Party. They deprived

Croyden, Anglijoje, naciai savo laiku bombarduodami tą vietovę nu-metė milžinišką bombą, kuri nesprogo. Dabar britai ją išveža ir paskan-dins į jūreles į giliąsias.

MOKINYS

(Trims skaityti).

Maišos, kūliais verčias, plaukia Debesys, sniegu pilni. Rūstaudami vėjai kaukia, Lyg vaikai, kai alkani.

Sniegas viesulomis lekia, Sukdamas didelius ratus. Ūkiai pusnyje prasmeję; Temsta žemė ir dangus.

Užpūstu keliu per girią Eina vaikas skubina, Sniego pluoštais apibūrė Jo menki aprėdai.

Kepuraitė kaktą dengia, Ausys aprištos skara, Sunkios klumpės kojas rengia, O krūtine — sėmėga.

— Kur klampoji tu, vaikeli, Tokioj rūšioj darganoj? Vaikas kilstelė veidėlį, Kurisai karščiui liepsnoj'.

— Iš mokyklos tolimosios Pas tėvus nakvot skubiuos; Štai krepšely knygos tosios, Iš kurių aš mokiuos.

— Ar gerai tau mokslas eina Vaikas išmeigė akis; — Mokslas man lengvai pareina, Tarė bešypsodams jis.

— Tai mokyti tu netingi, Vargdienėli mielaisi, Kaip užauga tie laimingi, Kur mokinasi gerai.

Didžiais vyrais jie jie tampa, Žmonės stebis jų darbai, Jų žmonių vardas skamba, Tolių ainių laikais.

Jei, vaikeli, netingėsi, Mokslo noras nepaliks; Laimė ateityj turėsi, Ir teks tau garbės vainiks.

Taigi, Dieve tau padėki — Mokslus pasekmingai eit, Uolų darbą pamylėti, Vaisių jo sulaukti greit.

Linksmas vaikas užsivožė Kepuraitę ant akių, Ir savu keliu nudrožė, Vėjams sniego sukurių.

Maišos, kūliais verčias, plaukia Debesys, sniegu pilni, Rūstaudami vėjai kaukia, Lyg vilkai, kad alkani. Aš.

ed labor and all populations of their rights of free industrial and political association.

Thereafter, the Russian conspirators reduced the Diets of the Baltic States to bodies of their own nominees and curtailed the freedom of popular elections throughout the occupied territories of the Baltic States and Poland. The conspirators methodically and pursuant to plan endeavored to assimilate the occupied Baltic territories politically, culturally, socially and economically into the Soviet Union and endeavored to obliterate the former national character of these territories. In pursuance of these plans and endeavors, the Russian conspi-

rators forcibly deported inhabitants who were predominantly non-Russian and introduced thousands of Russian colonists. This plan included economic domination, physical conquest, installation of puppet governments, purported de jure annexation and enforced conscription into the Soviet armed forces. In November 1940, the People's Commissariat for Internal Affairs of the Soviet Union issued, at Moscow, an executive order No. 001223, directing the listing of all "anti-soviet elements in Lithuania, Latvia and Estonia". Thereafter, when the lists were compiled, one Serov, Deputy People's Commissar of Public Security (NKGB) of the USSR, issued detailed instructions regarding the manner of deportation of "the anti-soviet elements from Lithuania, Latvia and Estonia".

In consequence of these orders from Moscow, in execution of a common plan and conspiracy to commit crimes against humanity, hundreds of thousands of innocent people were detained, tortured, murdered, particularly in June 1941, or deported into the interior of the USSR from Lithuania, Latvia and Estonia. Masses of people were massacred, as in example at Proveniškis and Telšiai in Lithuania. Murders and ill treatment were carried out by divers means, including shooting, bayoneting, clubbing, hanging, starvation, gross overcrowding, systematic under-nutrition, systematic imposition of labor tasks beyond the strength of those ordered to carry them out, inadequate provision of surgical and medical services, kickings, beatings, brutality and torture of all kinds, systematic verbal abuse, denial of right to correspond with relatives and isolation from all contacts with families and relief organizations. In some cases, the victims were American citizens whose citizenship was arbitrarily denied by the Soviet authorities.

All these crimes are clearly within the definition of crimes against peace and humanity as defined by the Charter of the International Military Tribunal for the trial and punishment of the major criminals of the European axis countries.

The armed forces of the Soviet Union once more occupied the Baltic States in the summer and fall of 1944, and in the spring of 1945. Ignored the obligations of the Atlantic Charter and Declarations to Liberated European Peoples, subscribed to by the Government of the Soviet Union, the Soviet authorities again imposed a terroristic puppet regime maintained exclusively by the armed might of Russia. All freedoms, all basic human rights are once more suppressed. The policy of mass

terror, mass executions and standards for trial of all inter-mass deportations is once more national criminals, regardless instituted. Baltic men and women have been and continue to be forcibly drafted into the Red Army, Red Fleet and labor battalions, and shipped outside of their home countries. Atrocities have been and are being committed by the Red Army and NKVD troops with exceptional brutality in disregard of the humane standards, Russian and Baltic countries is preceeding venue of the International Court of Justice.

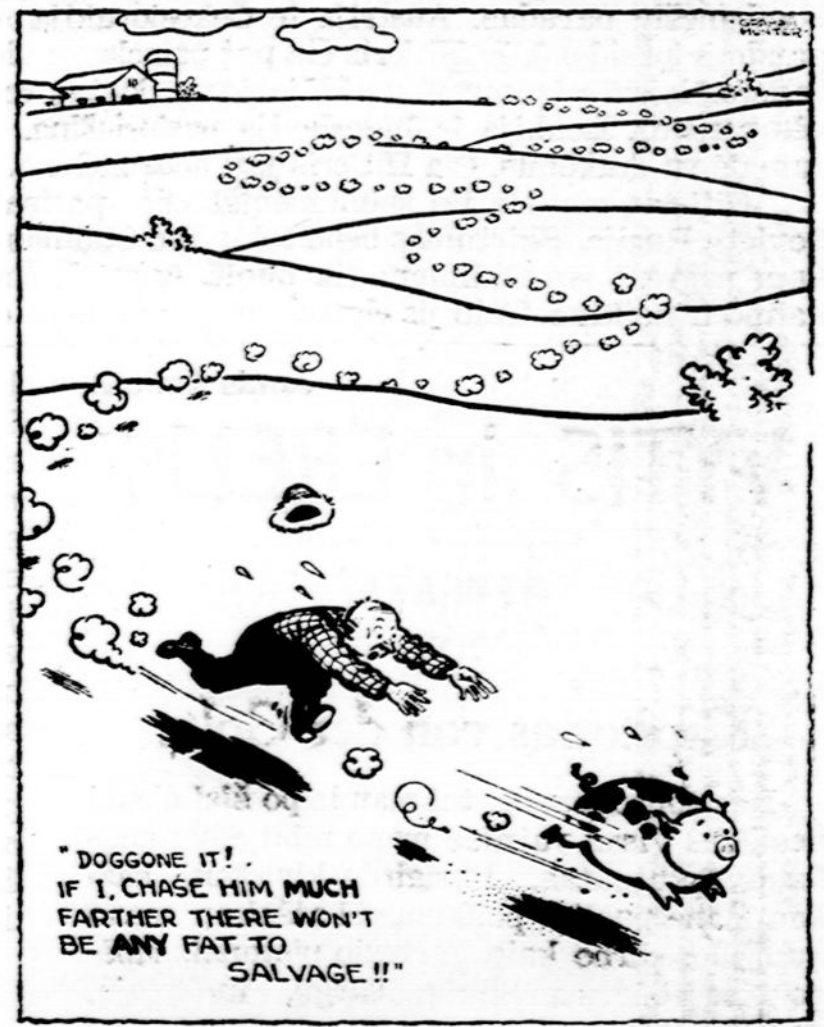
In particular, the LITHUANIAN AMERICAN CONGRESS petitions for additional Postal services, railroads, radio facilities and all economic organizations are taken over and exploited by Russia and by Russian officials. No American relief porters and no American or United Nations relief officials are admitted into the Baltic States. Baltic citizens are forcibly inducted, in violation of International Law, into the German armed forces and are being treated by the Russian authorities as traitors and peremptorily executed on their surrender.

Eight months after the conclusion of hostilities in Europe the Soviet Government maintains a State of Siege in Lithuania, Latvia and Estonia. The country is ruined economically in consequence of organized plundering of public and private property, expropriations, requisitions and nationalization by Russian officials. These multiple crimes are being perpetrated by the occupational Russian regime in peacetime.

Taking these generally known facts into consideration, the LITHUANIAN AMERICAN CONGRESS petitions the People's Representatives in both Houses of Congress of the United States to direct the Executive Branch of the Government to initiate the measures providing the machinery and uniform

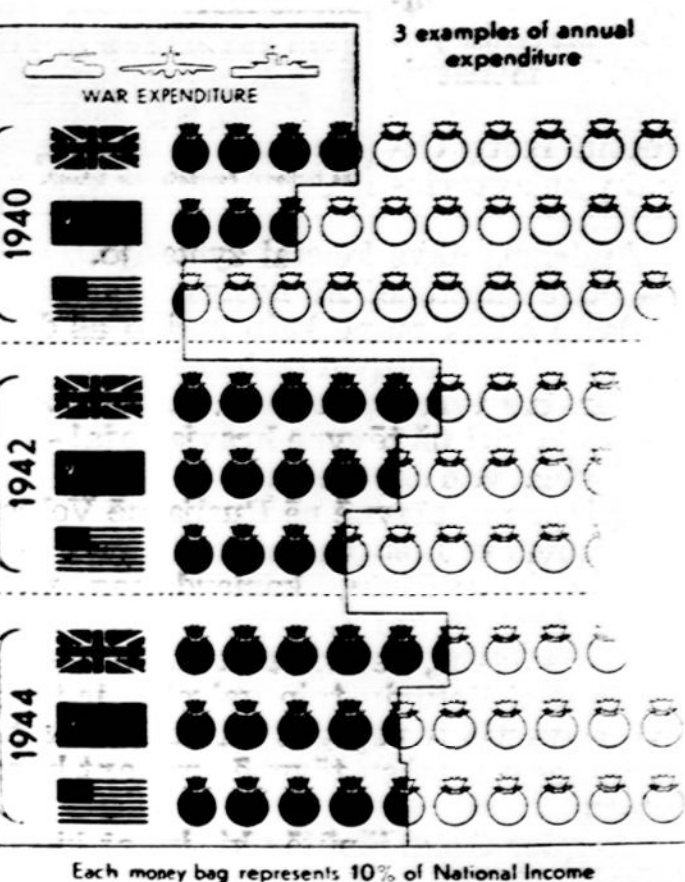
Rev. Joseph Vaskas, Chairman
Constantine R. Jurgela, Sec.
Resolutions Committee
Leonard Simutis, President
William F. Laukaitis, Vice-Pres.
Pius Grigaitis, Secretary
Michael Vaidyla, Treasurer
Lithuanian American Council

Fight on!
1946 JANUARY 1946
S M T W T F S
20 21 22 23 24 25 26
27 28 29 30 31
JOIN THE MARCH OF DIMES
The National Foundation for Infantile Paralysis

Duktė priėmusi garbės ženklą nuo Gen. Joseph Stilwell prisega jį motinai, kurios sūnus Kazuo Masuda, žuvo karo fronte, Italijoje.

What Britain, the U.S.S.R. and the U.S.A. spent on the war

USED FATS HELP MAKE MODERN BATHROOMS

By-products of used fats are important in the manufacture of soaps and many other articles including bathroom fixtures and it is the wise Mrs. America who saves every drop of used kitchen fat, so it may return to her in many disguises. New fixtures are shown (left) stacked on racks at the Trenton Pottery Co., awaiting installation (right) in modern bathrooms. Mrs. 1946 is about to wash her nylon stockings. Both the nylon and the soap are important products that Fat Conservation helps make. Each pound of used fat brings four cents, too.

Ką Patyrė Garsiojo Churchillio Sūnus Maskvoje

Pradžią 3-čiame pusl. Didžioji. Sovietams duotos naujos teisės Port Arture ir pietų Sakalime grąžina Rusijos nuostolius ankstybesniam kare su Japonais. Išskiriant dalį Suomijos ir Lenkijos, bei nežymios Turkijos provincijos, Rusija savo sienas išplėtė iki didžiausių ribų kokia turėjo caristinė Rusijos imperija, o Karpatų Ukrainoj — pasiekė dar toliau.

DABAR RUSIJA VERSIS I DARDANELIUS

Vienas iš pačių pirmųjų tolimesnių Rusijos siekimų yra Dardanelių sąsiauris. Jame dabar šeiminkauja Turkija ir ji turi teisės, net ir karo metu, nuspręsti, kuriuos laivus praleisti, kuriuos ne.

Toliau Rusija nori Mandžūrijos ir Korėjos bei priėjimo prie Persų (Irano) įlankos, o netgi ir šiaurinių Afrikos pakraščių bei Dodekaneso salų. Tačiau griežtas Britų ir Amerikos žodis kas dėl Afrikos ir Dodekaneso įtikino rusus, kad bent kaikiuriam laikui, nuo tų siekimų tenka susilaikyti, tačiau kas dėl Dardanelių artimoje ateityje reikia laukti stipresnio Rusijos spaudimo.

ROOSEVELTUI LEKTU VU GABENO LOVĄ I JALTĄ

Apie vidaus padėtį pačioje Rusijoje: Maskvoje yra nepaprasta spūstis dėl butų stokos, blogesnis net nei vienas artimiausių Lenegų bet kuriame kitame Europos mieste. Kainos nepaprastai aukštos. Dienraščiai išlaikyti savo korespondentą Maskvoje kaštuoja tarp 25,000 ir 40,000 dolerių metams.

Keliaudamas po Rusiją R. Churchillis pastebėjo didelį skirtumą tarp įvairių luomų; tik privilegijuotųjų klasė, kaip komisarai, generolai, partijos nariai gali pirkti negausius Rusijoje gaunamus

prabangos dalykus. Taip, kad tie privilegijuotieji turi dvejopai geresnį gyvenimą: jie gauna algos 20 ar net 100 kartų daugiau, kaip darbininkai ir jie gauna korteles su kuriomis net ikrus, vorką ir kitus dalykus gali pirkti už trečdalį kainos specialiose krautuvėse. Taip, kad bolševikų turtingieji tik trečdalį kainos moka už dalykus, už kuriuos Rusijos neturtingieji moka pilną kainą.

Bet atsilankantiems užsieniečiams Sovietai vis stengiasi padaryti gerą įspūdį. Pačiam R. Churchilliui davė viešbutyje liuksusinę lovą. Joje buvo miegojęs patsai Rooseveltas Jaltoje; ta lova iš Maskvos lėktuvu buvo specialiai nugabenta į Jaltą dėl USA prezidento.

BALERINOS — NAUJOS PRINCESĖS RUSIJOJE

Tarp privilegijuotų klasės Rusijoje yra ir rašytojai bei artistai. Jų pajamos yra 20-30 kartų didesnės už eilinių darbininkų ir maisto jie gali gauti 3-4 kartus daugiau su jiems skirtomis kortelėmis. Naujos rusų aristokratijos princesės yra dabar balerinos.

Tuo gi tarpu, net didieji revoliucijos vadai, jei jų mintys nesutapo su Stalinu, yra užmarštyje (jei ne kalėjime ar kapuose). Pačioje vyzdžiui, garsus buvo Raudonosios Armijos kūrėjas apie jį nėra girdėjusi, nebent keiksmažodžių virtusis skirtomis kortelėmis. Naujos rusų aristokratijos princesės yra dabar balerinos.

Tarp naujųjų "princesių" dabar plačiai žinoma Olga Lepešinskaja, kuri yra šokėja Bolšoj teatre. Net revoliucijos sukakties parada ji nėjo su miniomis, bet apsirėngusi brangaus kailio apsiaustu sėdėjo specialioj ložėj su savo vyru, generolu...

Dr. J. Prunskis.

Laike Kalėdų švenčių įvykęs gaisras senelių name Hartford, Conn., paėmė 17 gyvybių. Vaizdas parodo ugniagesių gelbėjimo pastangas.

VAKARIEČIŲ UKRAINIEČIŲ RELIGINIS PERSEKIOJIMAS

Prof. Mikola Čubatij Vertė

Adv. Kostas R. Jurgėla

Mūsų akivaizdoje vystosi viena pačių didžiųjų ukrainiečių tautos tragedijų. Vakariečiai ukrainiečiai kaip tik dabar yra išstatyti žiauriam religiniam persekiojimui iš Maskvos pusės. Čia neina reikalus apie bendrą tikėjimo persekiojimą, kadangi tokie persekiojimai Sovietijoje jau yra pergyventi. Dabartinis tikybos persekiojimas Vakarių Ukrainoje yra vienas veiksmų ukrainiečių tautos kovoje už išlaisvinimą, tikybinių požiūrių, iš priklausomybės maskoliams, už dvasinę nepriklausomybę nuo Maskvos. Iš kitos pusės, Maskva jau per kelis šimtmečius stengėsi sujungti, religinių požiūrių, ukrainiečių į vieną rusišką - pravoslavišką bažnyčią, kaip į ranką rusiškai vienijamai, tautinei ir valstybinei politikai.

Religija yra pats svarbiausias veiksnys tautos dvasinei struktūrai. Tą ginčyti tegali paviršutiniškai nusiteikęs žmogus, kuris nesivaizduoja kaip plachias mases paveikia religija, kaip giliai ji siekia į masių dvasinį gyvenimą, į tautą. Vienas ar kitas vienetas gali būti nereliginas, dešimtys žmonių gali būti abejingi religiniam reikalams, bet gi pasielkia faktas, kad religija yra dvasinis penas milijonams, kad religija teikia tautai dvasinę formą.

Tarpe veiksmų, kurie dalina pasaulį į kultūrines zonas, pats pagrindinis yra religija. Mes kalbame apie mahometonų pasaulį, apie krikščioniškos ar budistiškos civilizacijos pasaulį. Reiškia, kuo ne visur religija yra statoma kaip pažymis tautos kultūriniam tipui.

Per daugelį šimtmečių ukrainiečių tauta kovojo dvasiniai, religinių požiūrių, už artėjimą į vakarus, religinėje srityje tapti nepriklausoma nuo Maskvos. Lygiagrečiai, iš priešingos pusės, vyko, be pasigailėjimo, Maskvos kova prieš kokias pastangas ukrainiečių tautai atsistoti savistoviai religinėje sri-

tyje, nepriklausomai nuo Maskvos, tapti Vakarių Europos religinės kultūros dalininke.

Kodėl Maskva, — sakykite šių dienų Maskva, kuri neigia bet kokią religiją, — tokiu pasituisiu ištūzimu dabar užpuolė vakariečių ukrainiečių Unitų Bažnyčią?

To priežasčių tenka ieškoti pagrindiniame rusiškose politikos Ukrainoje tiksluose — savaimingą ukrainiečių tautą paversti "tarme" tikrovėje, padaryti ją rusų tautos nacionalinio organizmo dalimi. Religija, — ukrainiečių katalikybė, vakariečių ukrainiečių dvasinės kultūros pagrindinis pažymis, — neleidžia to tikslo atsiekti. Todėl Maskva nori ir pasimono palaužti vakariečių ukrainiečių nuogarkaulį, patraukti juos, kaip dvasinius invaditus, su savim į "vienintėlės - nedalomos rusiškios tautos" stovyklą. Todėl Maskvai yra būtina reikalinga atimti iš vakariečių ukrainiečių — rytų apeigų katalikų — jų tikėjimą ir pajungti juos po maskvinio patriarchato sparnais. Jei tas nepavyktų, tai ukrainiečių katalikybė taptų pavojingai galiną ukrainiečių dvasinės nepriklausomybės mūrą, gynimosi mūrą prieš Maskvos "jedino - nedielimiskų" planus ukrainiečių atžvilgiu.

FAKTAI IR JŲ AIŠKINIMAI

Vatikano radio stotis, privatus žurnalistas pranešimai ir privatus laiškas iš sovietų okupacijos pasienio Europoje, praneša tam tikrus faktus. Raudonieji rusai suėmė Haličą — Lvovo metropolitą Josifą Slipij ir perkėlė jį į kalėjimą Kijeve. Apart Metropolito Juozo, sovietiškoji policija suėmė visus Galicijos Provincijos valdytojus — Stanislavo vyskupą Hrihorijų Chomišiną, jo pagalbininką vyskupą Ivaną Liatševskį, ir vyskupą Mikolą Carneckį. Vėlyvesnės žinios papildomai pranešė apie Peremišlio vyskupo Josafato Kocilovskio suėmimą Lenkijos teritorijoje. Visi jie kalinami Kijevo arba Charkovo kalėjimuose. Vyskupai Chomi-

šin ir Liatševskij tariai mai yra mirę kalėjime. Tuo būdu visa Galicijos ukrainiečių bažnytinė provincija pasiliko be ganytojų-vyskupų.

I jų vietą sovietinė valdžia atsiuntė tūlą "Smirenną (Klusnų) Makarijų" su Lvovo - Tarnopolės vyskupo titulu. Atrodytų, kaip ir keista, kad bedieviškoji vyriausybė šiam reikale seka, visose smulkmenose, carų vyriausybės bažnytinę politiką, pradedant caru Petru I, persekiojimais Kotrynos II ir Mikalojaus I laikais, ir baigiant caro Mikalojaus II bažnytiniais patvarkymais laike Galicijos okupacijos Pasauliniame Kaire.

Visais istorijos laikotarpiais Maskva visų pirmausia puldavo episkopatą, kad vėliau lengviau pasiektų eilinę dvasiškiją ir tikinčiųjų mases. Taip yra ir dabar.

Pranešimai skelbia, kad maskoliai mobilizavo tris atskalūnus — Maskvos patriarchato apaštalus — iš tarpo ukrainiečių katalikų dvasiškijos eilių. Ta trijulė sukūrė Komitetą, kurio tikslas yra suvienyti vakarių ukrainiečių Graikiškai-Katalikišką Bažnyčią su Maskvos - Rusų Patriarchatu. Jų veikla neva patraukė su savim 42 kunigus, kurie pametė savo bažnyčią. Vėliausios žinios praneša apie šv. Juro katedros uždarymą Lvove, ir apie kažkokio Vakarių Ukrainos bažnytinio soboro (susirinkimo) suaukimą Maskvos patriarchato Aleksijaus patvarkymu. Ryšium su tuo soboru eina puolimai prieš charakteringą dvasiškiją, kuri liko ištikima savajam tikėjimui, pasiliko savo vietose ir nepametė savo ganomųjų. Su laiku bus imtasi priemonių prieš pačius tikinčiuosius.

Ukrainiečių katalikų naikimo politikoje carinė rusų valdžia jau buvo sukurusi savo nuosavią techniką religiniam persekiojimui vykdyti. Ta technika jau daug sykių buvo išbandyta istorijos eigoje. Dabartinis puolimas prieš episkopatą liudija, kad turime reikalą su ta pačia technika, persekiojant ukrainiečius už jų tikėjimą, — kaip ir praityje.

KO MUS MOKO ISTORIJA

Savaime pasisiūlo klausimas: kodėl Rusija — ar tai baltoji, ar raudonoji — taip stengiasi išnaikinti ukrainiečių katalikybę? Kodėl, pradedant Petro I laikais, moderninės Rusijos imperijos kūrimo laikais, Rusijos interesai nesiduoda sutaininami su ukrainiečių katalikybės egzistencija? Kodėl maskvinės vyriausybės visuomet atnešdavo mirties sprendimą ukrainiečių katalikybei? 18-me šimtme-ty, kuomet rytų apeigų katalikybė buvo ukrainiečių tautos didžiumos nuosavybė, carienės Kotrynos II patvarkymai, naikina Ukrainos autonomijos likučius, ėjo greta generalinio puolimo prieš tikėjimą, kurį išpažino ukrainiečiai vakarus nuo Dniepro.

Caro Mikalojaus I laikais atėjo pats baisiausias prieš — ukrainiečių politikos kursas. Toji politika ištremė Ševcenką, išsklaidė kirilo - metodiečius po rusų imperijos plotus, ir prasidėjo ataka prieš ukrainiečių - katalikų bažnyčios likučius, kurie dabar buvo išsilaike po pirmųjų persekiojimų Kotrynos II laikais. Tuo pačiu laiku, kai Jozefovičius panaujino Valujevo įsakymą nebeleisti į pasaulį nei vieno žodžio ukrainiečių kalboje, — įvyko paskutinė "rasprava" prieš ukrainiečių katalikus Cholmo žemėje. Maskva tuomet netgi oficialiai pareiškė pageidavimą, kad cholmiečiai ukrainiečiai, kurie su pirmųjų amžių krikščioniškų kankinių pasiryžimu gynė savąjį tikėjimą, pereitų į Romos katalikiškų apeigų stovyklą ir sulenkėtų, vieton pasilikti rytų apeigų katalikais.

Kur ieškoti priežasties, kad netgi 1905 metais, kai Rusijoje buvo įvesta tikėjimų tolerancija, visi tikėjimai susilaukė tolerancijos — su viena išimtimi: rytų apeigų katalikybei tolerancija nebuvo taikoma? Kur ieškoti priežasties, kad ligi pat carinės Rusijos galo visi svetimsčiai galėdavo gauti įvažiavimo į Rusiją vizas — su viena išimtimi, taikoma rytų apeigų katalikų kunigams?

Rusija bevelijo Cholmščinos ir Pidliašės (Palenkės) ukrainiečius padovauti suviršinimui Lenkijai, jeigu nebuvo galima juos paversti ištikimais rusiškai - pravoslaviškai bažnyčiai. Tos pačios politikos šiandien laikosi Stalinas. I Maskvos patriarchatą

chato tarnybą šiandien atėjo garsaus Vidaus Reikalų Liaudies Komisarjato (NKVD) agentai, kad pagelbėjus toliau ir kosekventingai vykdyti caro Petro rusiškojo imperia-

lismo politiką. Šiuos istoriskus faktus privalo suprasti amerikiečiai, ypatingai iš ukrainiečių kilę amerikiečiai. Mūsų politika neprivalo blaškytis po ganyklas balansavimo tarp paslėptos maskolystės ir ukrainiškumo. Maskviškiai Kremliaus valdovai puikiai žino, ką jie daro. Jų dabartinė akcija yra tęsinys naikinimo visų tų saitų, kurie ukrainiečių tautą riša su Vakariais ir paveržia ją iš eurasinės Maskvos, — kurie ukrainiečius padaro tauta su nuosavu nugarkauliu. Kas gi yra tie saitai? Tai vakarietiškos įtakos ukrainiečių stačiatikių bažnyčioje nuo Petro Mohylos ir jo įpėdinių laikų. Todėl iš Maskvos pusės turėjo eiti politika naikinimo visų tų įtekmių — net ligi pajungimo visos ukrainiečių stačiatikių bažnyčios po Maskvos patriarcho sparnais.

Ukrainos stačiatikių bažnyčios perkėlimas po Maskvos patriarcho valdžia 1685 metais, palengvino maskoliams jų kovą prieš likučius tų vakarietiškų įtakų pačioje ukrainiškose stačiatikių bažnyčioje. Naujasis maskviškis bažnytinis viršininkas dabar ištįs galios ne tik takti manipuliuoti "tinkamų žmonių 6-tame puslapyje

Amerikos Lietuvių Jaunimo Žurnalas "VYTIS"

"VYTIS" leidžia Amerikos didžiausia jaunimo organizacija — Lietuvos Vytis.

"VYTIS" eina kas mėnesį gražiausioje literatūroje ir straipsniuose, žiniomis iš Amerikos ir užsienio.

"VYTIS" rasi žinių iš viso pasaulio.

"VYTIS" rašo apie Amerikos lietuvių jaunimo judėjimą.

"VYTIS" rasite žmonių pasiskaitymų tinkamų seniams ir jauniems.

"VYTIS" redaguoja įžymius ir patyčius redaktorius Ignas Sakalas ir "VYCIUT" bendradarbiauja jo sukvieisti įžymiausi literatai.

TAD, padarykite šūkį: "Teneliekia nei vienos katalikiškos jaunimo organizacijos, ar nors mažiausio skyriaus, kurie neskaitytų "VYTIES". Visi skaitykite "VYTIS".

"VYTIS" kaina metams tik \$3.00

"VYTIS"

366 W. Broadway,

So. Boston 27, Mass.

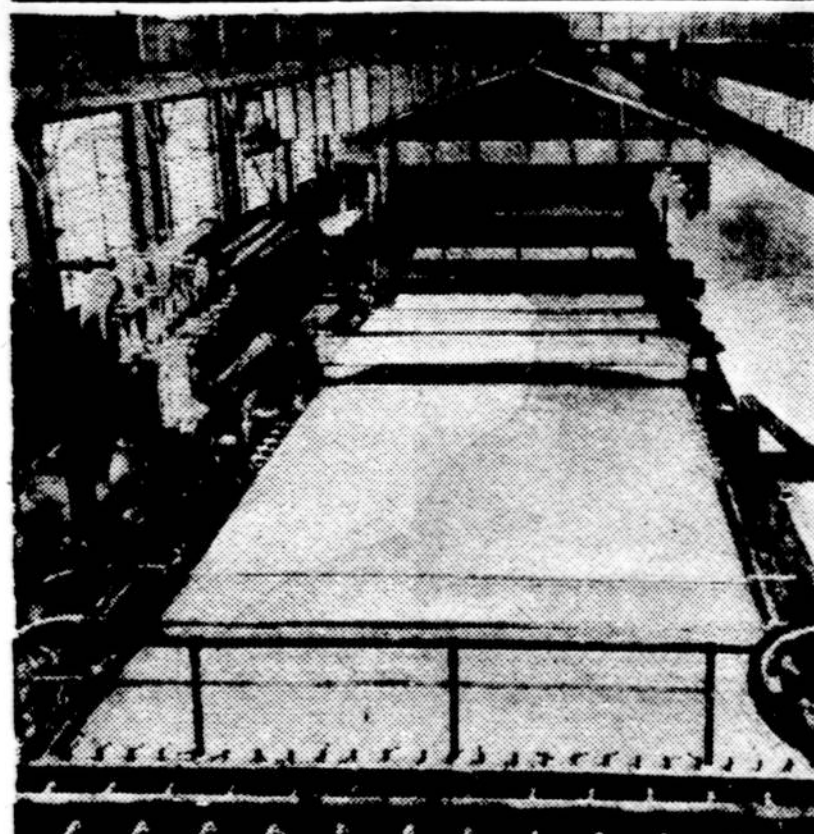
RETURNS—Brig. Gen. John L. Whitelaw, former Assistant Division Commander of 17th Airborne and recently Deputy Chief of Staff in Berlin, is pictured as he returned to New York from the European theater.

IN THE MOVIES—Hawaiian born Loretta Luiz who has trekked thousands of miles through the Orient as vaudeville singer and dancer has signed film contract in Hollywood. She fled to this country from Shanghai when Japs marched in.

Fight INFANTILE PARALYSIS
JANUARY 14-31
The National Foundation for Infantile Paralysis

SAVE FAT—MAKE PAPER

Used cooking fat substitutes for industrial fats and oils that are so short all over the world, and helps make many essentials such as packaged soaps, floor coverings, fabrics, paint, as well as paper here being manufactured in a southern paper mill. Turn used fat in to the meat dealer for four cents a pound.

KAS GIRDĖTI LIETUVŲ KOLONIJOSE

AMŽINĄJį ATILSĮ DUOK JAM, VIEŠPATIE...

BROCKTON, MASS. —

Penktadienį, sausio 25, 1946, amžiną miegą užmigo gražus amželio sulaukęs Augustas Kašėta, gvy. 159 Ames St., Montello, Mass. Jis į Ameriką atvyko prieš penkiasdešimt trejus metus iš Kašėtų kaimo, Lietuvos, Vilnijos. Po trijų metų gyvenimo šioje šalyje apsigėdė su Jūzefina Jezuikiūte, Nashua, N. H. ir jau perėitų metų Padėba dienoje šeimyniškoje glūdo. Joje kukliai paminėjo savo 50 metų vedybinės sukakties auklėjimą, gi dukrelės Ona ir "Pranciška" gyvena kartu su tėveliais.

A. a. vėlonis buvo pamaldus ir ramaus būdo ir turėjo daug savo prietelių kaimynų. Jis ilgą laiką priklausė prie Sv. Kazimiero dr-jos ir Mados A. pašalavimo. Taipgi kitų apdraudos organizacijų. Montelloje gyvendamas buvo pavyzdingas Sv. Roko parapijos narys. Jis sulaukęs septyniolikos metų amžiaus buvo užkliptas nelauktos ligos ir kiek laiko sirgdamas gražiai prisirėngęs laimingai mirė išprašę gerojo Dievulio, kad ji jau patintų pas save... Taip ir įvyko. Paliko dideliame nuliūdime sa-

vo mylimuosius žmoną Juzefiną, sūnų Joną su jo žmonele ir dukreles — Oną, Prancišką ir Florytę su jos vyru ir anūkičius. Taipgi paliko daug giminių, kurie sugūžė prie jo karsto ir suklupę maldoje prašė Aukščiausiojo — Amžinąjį Atilsį duok jam, Viešpatie, ir amžinoji šviesa tegu jam šviečia per amžius.

Palaidotas iš Sv. Roko par. bažnyčios su trejomis šv. mišios ir daug šv. mišių seks po jo laidojimą. Nulūdėtas į Kalvarijų vedybinės sukakties auklėjimą, kur paliko vienas iš tūkstančių mirusiųjų miesto piliūnų.

Simtai užuojautų nuliūdusiai šeimai suplaukė ir plaukia iš artimųjų ir pažįstamų prietelių ir mūsų šie užuojautos žodeliai lai ramina ir guodžia išlydėjusių namų šeiminių šeimą ir lai Dievulis stiprina visus.

Nuliūdęs.

ANGLISKAI-LIETUVISKAS ŽODYNAS

Žodynas turėti savo knygyne yra be galo naudingas dalykas, nes jis yra geras kalbos mokytojas ir stiprus patarėjas. Mes siūlome Jums Angliškai-Lietuvišką Žodyną, kuris yra skaitomas vienas iš geriausių. Jo formatais dydis: 6 colių per 4". 400 puslapių; kietais, stipriais auksinio apdarais. Pardavimo po \$4.00; dabar mes Jums siūlome bargeną—atiduodame už \$3.00. Mes jį nedidelį skaičių turime. Prašome skubiai užsisakyti.

Užsakant žodyną, mums laiška rašyti nereikia, tik įdėti į konvertą kuponą su \$3.00, ir tuojau gausite puikų Angliškai-Lietuvišką Žodyną.

Užsakymus siųskite:
DARBININKAS

306 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

"DARBININKO" ADMINISTRACIJAI:
Siūmū siuntū \$3.00 ir prašau prisiųsti Angliškai-Lietuvišką Žodyną:

Vardas _____
Adresas _____

Visų Lietuvių Mylimas ir Skaudžiai Nukentėjęs
Mis'jonierius

Tėvas Jonas Bružikas

Visiems Lietuviams Amerikoje Įdomiai Rašo
iš Tremtinystės!

Jo jaudinantieji laišakai yra spausdinami

"ŽVAIGŽDĖJE"

Skubėkite "ŽVAIGŽDĖ" užsisakyti!

Kaina — \$1.00 metams.

"ŽVAIGŽDĖS" ADMINISTRACIJA
488 E. Seventh St., So. Boston 27, Mass.

Dėdės Samo karys įsiveža į šią šalį britietę su kuria apsigėdė būdamas Anglijoje.

Lietuvos Generalinio Konsulato New Yorke Paieškomi Asmenys

(Tęsinys)

JUSKYTĖ, Elena, duktė Stasio, kilusi iš Šiluvos, Raseinių a. KADŽIAUSKAI, Martynas ir Antanas, kilę iš Menciškės km., Kapčiamiesčio v., gyvenę Čikagoje.

KAIRIUKSTIENĖ, Mikalonytė, Marija, duktė Simono, kilusi iš Dusnyčios, Seinų apskr. KAIRYS, Petras, sūnus Petro, kilęs iš Aleksandravo km., Panevėžio v., gyvenę Kanadoje. KALADZINSKIENĖ, Ona, gyvenusi Philadelphia, Pa. KALINAUSKIENĖ, Marija, gyvenusi Waterbury, Conn. KANAPOLIENĖ, Tamašiūnaitė, Ieva, kilusi iš Jurgelionių, Ukmergės apskr., gyvenusi Amsterdam, N. Y.

KAREIVOS, Antanas ir Vytautas, sūnus Antano kilęs iš Kedainių apskr., gyvenę New Yorke. KASEY, Kaupaitė, Stanisla-va, duktė Adomo, kilusi iš Daukšinos, Ramygalos, gyvenusi Hartford, Conn. KASPARAVICIUTĖ, Pakut, Brone, jos vyras Jonas ir vaikai Balys, Bronė ir Apolonija. KASPUTIS, Antanas, kilęs iš Upynos km., Skaudvilės v., Tauragės apskr.

KASTRAVIEKIENĖ, KIRKILAITĖ, Birutė, kilusi iš Gailiūnų km., Pušaloto v., Panevėžio apskr., gyvenusi Binghamton (?). KATAUSKIENĖ, Antosė, gyvenusi Belden, Ill. KATLIENĖ, Gaigalaitė, Gra-silda, duktė Povilo, kilusi iš Ratkūnų km., Saločių v., Biržų apskr.

KAUNIETIS, Jonas, sūnus Karolio, kilęs iš Ribokiškio-Ko-varsko, gyvenę Čikagoje. KAUSARAS, Arsenijus, kilęs iš Padeginės, Sedos v. KAUSEVICIUS, Juozas, gyvenę Pittsburgh, Pa. KAVALIAUSKAS, Bronius, sūnus Jono, kilęs iš Papšių-Debeikių ir gyvenę San Francisco, Cal. KAVECKAS, Jonas, Liog-

kilęs iš Pakryžių km. Panevėžio apskr.

KAZLAUSKAS, Kazys, sūnus Petro, kilęs iš Pakalniškių, Veliuonos v., gyvenę Čikagoje. KAZLAUSKAI, Vladas ir Motiejus, sūnus Antano, kilę iš Sapięgiškės km., Nedzingės v., gyvenę Worcester, Mass. (?) KINCINAS, Pranas, kilęs iš Mažeikių apskr.

KLAPATAUSKAITĖ, Marija, KLAUSKAS, Ignas. KLAUSKAS, Mykolas, gyvenę Čikagoje apylinkėje, kam turėjo ūkį. KODAKAUSKAS, Juozas, s. Antano, kilęs iš Kirkūnų km., Rokiškio a., gyvenę Brooklyn, N. Y.

KONDRATAVICIUS, Vincas, sūnus Andriaus, kilęs iš Striepių - Linkmenų, gyvenę New Yorke. KOVAS, Juozas, kilęs iš Gykių km. KRAKUSKIENĖ, Bulovaitė, Karolina, duktė Kazio, kilusi iš Pušonių, Rokiškio a., gyvenę Gardner, Mass. KRAUKLIS, Antanas, gyvenę 4528 S. Sacramento Ave., Chicago, Ill. KREIPAVICIUS, Juozas, gyvenę 133 Blaine St., New York, N. Y.

KRIPAS, Stanley, iš Lietuvos išvykęs 1938 m. ir gyvenę Čikagoje. KRIVICKAI, Kazimieras ir Antanas, kilę iš Radviliškio v., gyvenę Philadelphia, Pa. KUCEVICIUS, Antanas, sūnus Vlodo, kilęs iš Nemaninių km., Birštono v., Alytaus apskr. KUČINSKAS, Juozas, arba Kuchins, Joseph, iki 1938 metų gyvenę Brooklyn, N. Y.

KUČINSKAS, Jonas, sūnus Motiejaus, kilęs iš Paltininkų, Trakų apskr. KUKANSKIENĖ, Gustaitytė, Elžbieta, duktė Motiejaus, kilusi iš Šilavoto v., Marijampolės a., gyvenusi Waterbury, Conn. KUNTAUSKAITĖ, Ona, kilusi iš Kupstų, Pušaloto v., gyvenusi Binghamton (?).

KAVECKAS, Jonas, Liog-

KURELAITIS, Baltrus, kilęs iš Girkalnio v., Raseinių a., gyvenęs Baltimore, Md.

KVEDARAI, Izidorius, Antanas ir Jonas, kilę iš Kreivių km., Tauragės apskr.

KVEDARIENĖ, Janušauskaitė, Petronėlė, kilusi iš Grauzų km., Viduklės v., Raseinių a., gyvenusi Čikagoje.

LABONOWSKI ar Labanauskienė, Stefanija gyvenusi Hoo-sick Falls, N. Y.

LABUTIS, Simonas, Šilavoto v., Marijampolės a., gyvenęs Kanadoje.

LAKSIENĖ, Putinaitė, Ona, duktė Jurgio, kilusi iš Masčių, Tauragės apskr.

LATAKAI, kilę iš Pikelių km., Kučių v., Mažeikių apskr.

LINAUSKIENĖ, Kairytė, Emilija, kilusi iš Seduvos.

LIOGE, Mykolas, kilęs iš Lio-gių km., Anykščių v., Utenos a. LIUBINSKAS, Arnestas, kilęs iš Kauno, gyvenęs New York, N. Y.

LUKOSEVICIENĖ, Kazlauskaitė, Anelė, duktė Antano kilusi iš Sapięgiškės km., Nedzingės v., gyvenusi Worcester, Mass. (?)

LUKŠAITĖ, Julija, kilusi iš Juodėnų, Plungės apskr., ir gyvenusi Čikagoje.

LUKOSEVSKIENĖ, Čapkau-skaitė, Stefanija.

MACIULSKIS, Leonas, kilęs iš Joniškio, Šiaulių a.

MAKNAVICIUS, Kundro-taitė, Agota, kilusi iš Šaukėnų apyl. gyvenusi Čikagoje.

MARKEVICIENĖ, Aukštuly-tė, Apolonija, duktė Kazio, kilusi iš Ukmergės a., gyvenusi Detroit, Mich.

MARKOWSKI, Walter, gyvenęs Philadelphia, Pa.

MARKUNAS, Jonas, arba Markun, John, gyvenęs Boston, Mass.

MASALSKIS, Julius, kilęs iš Bankių k., Čekiškės v., gyvenęs 60 Morgan Street (?), Chicago, Ill.

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street,
New York 24, N. Y.
(Bus daugiau)

VAKARIEČIŲ UKRAINIEČIŲ RELIGINIS PERSEKIOJIMAS

Pradžią 5-tame pusl.

nių" parinkimu vyskupo pareigoms eiti, bet taipgi naikinti ir nustelbti visus tuos stačiatikių kunigus, kurie nesilaikė Maskvos bažnytiniai - valstybinės politikos "linijos". 19-tame šimtmeatyje Maskva iš stačiatikių bažnyčios Ukrainoje padarė paklusnų įranki savo "apvienijamai" politikai, su ukrainiečių tautos buvimo paneigimu imtinai.

Tos politikos tęsinys, santykiuose su ukrainiečių stačiatikių bažnyčia, buvo Ukrainiškos Autokefalinės Bažnyčios panaikimas 1930 metais. To paties politinio tiksls siekė pastangos 1939 metais, priversti Volinės arkivyskupą Oleksijų pripažinti Maskvos patriarcho viršenybę, ir Volinės vyskupo-sufragano Polikarpo atidavimas į bažnytinį teismą už "pravoslavų bažnyčios išdavimą" — už tai, kad jis, 1941 metais išvykęs bolševikus iš Volinės, sugrįžo į autokefalią (autonomi-ją) ir buvo vienu organi-zatorių naujosios Ukrainos Autokefalinės Bažnyčios eparchijos.

Naujoji bolševikų invazi-ja į Ukrainą privertė Uk-rainos Autokefalinės Stačiatikių Bažnyčios vysku-pus bėgti už Ukrainos sienų. Dabar Maskvos patri-archas paėmė valdžią ant visų Ukrainos stačiatikių. Maskoliams yra daug sunkiau su Vakarų Ukrai-nos katalikais, kuriems jų tikėjimas jau aiškiai tapo savo rūšies tautiniu uk-rainišku tikėjimu. Nėra reikalo kalbėti apie ukrai-niečių - katalikų bažnyčios

nuopelnus Galicijoje —tas viskas pergerai yra žino-ma. Vargiai kas beginčys faktą, kad tautinis ukrai-niečių atgimimas Galicijoje yra tampriai susirišęs su ukrainiečių - katalikų dvasiškijos veikla. Ukrai-niečių nepriklausomybinis judėjimas ir ukrainiškoji katalikybė Vakarų Ukrai-noje dirba talkoje, "ranka į ranką". Štai čia ir glūdi priežastis, kodėl Maskva su tokiu įtūžimu metėsi sunaikinti ukrainiškąją katalikybę Vakarų Ukrai-noje.

Už šio religinio persekio-jimo slepiasi niekas kitas, kaip tiksliai ukrainiškos nepriklausomybės naikini-mas. Čia reikalingas liečia nu-traukimą tų tamprausių sąitų, kurie ukrainiečių tautą riša su Vakarais, su Europa. Vakariečių ukrai-niečių religinis persekioji-mas — tai Azijos kova prieš Europą Ukrainos žemėse. Kokio pasipriešini-mo Kremlius susilauks vakariečių - ukrainiečių dva-siškijos tarpe, ir kokio pasipriešinio jis susilauks vakariečių - ukrainiečių masėse, parodys netolima ateitis — būsimieji mėne-siai, artimiausieji metai.

(SVOBODA, Jersey City, N.J., 1945 m. gruodžio 4 d.)

Komunistų "rojus" — vi-si lygūs ubagai.

Juozas Kasinskas
Inc.
Laidotuvių
Direktorius

602 Washington Blvd.
BALTIMORE 30, Md.
Tel. Lexington 8595
Limoinali dël viokių reikav
Patarnavimas Dieną ir Naktį

ATEINA Į NAUJĄJĄ ANGLIJĄ
PABAIGOJE 1946 M.

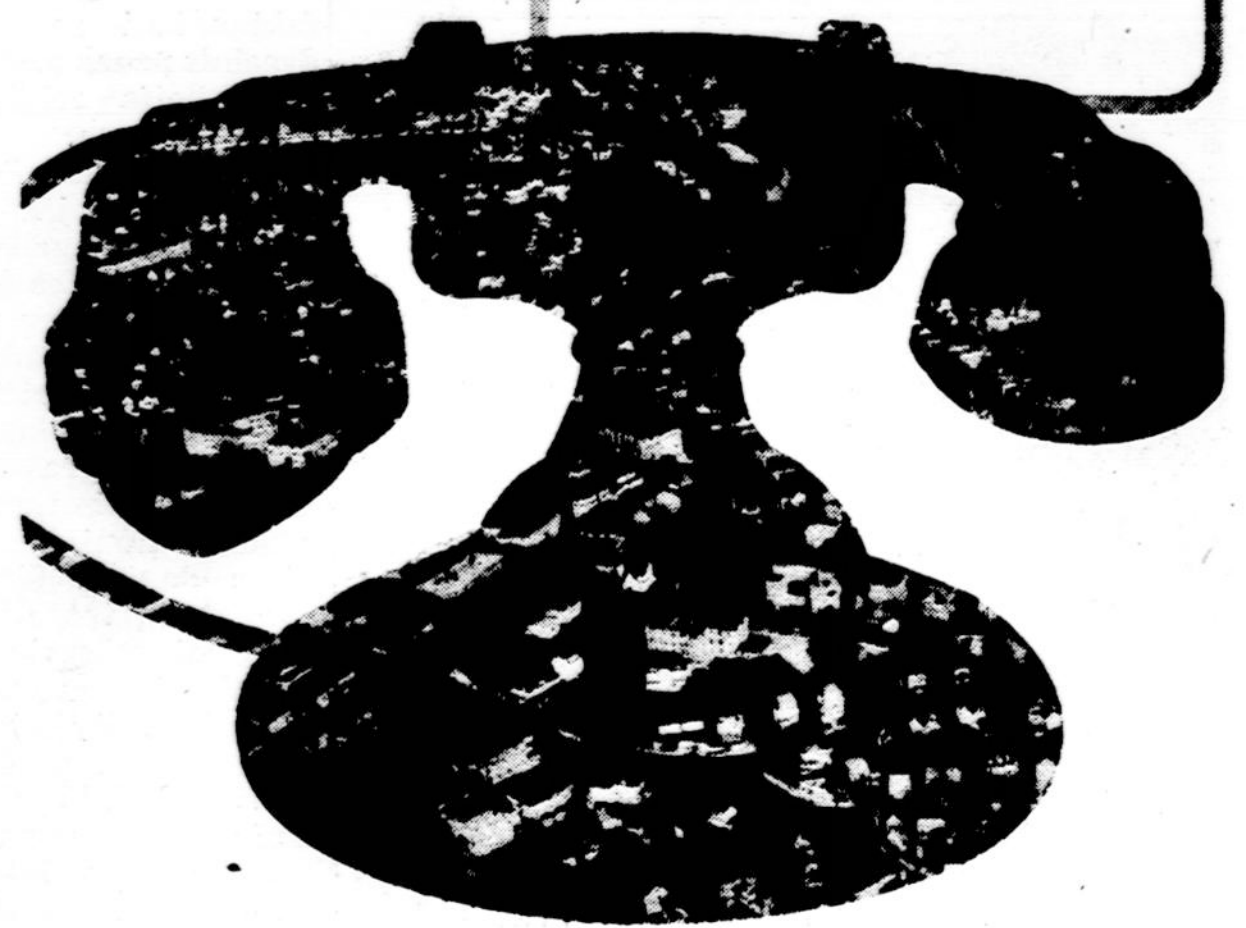
**UŽTEKTINGAI
NAUJŲ TELEFONŲ
APTARNAUTI
MIESTĄ TURINTI
350,000
ŽMONIŲ**

* Naująja Anglija skelbimuose reiškia šios kompanijos aptarnautą teritoriją... Naująja Anglija išimant Connecticut.

PLANUOTAS telefonų įdėjimas 1946 m. reikalauja ne vien daugiau naujų telefonų, bet naujų centralinių ofisams įrengimų, daugiau vielų ir kabelių, daugiau žemės ir būdingų. Darbas bus praleistas penkiose Naujosios Anglijos valstybėse... užims 58,307 ketvirtinaiškių mylių... tas jims šimtus kaimyniškių, kiekvieną su specialiais pareikalavimais. Tas atrodo kaip būdingas, pilnai įrengta įstaiga dėl miesto susidėdinto iš 350,000 gyventojų... bet daugiau komplikota problema.

Šis didelis konstrukcijos programos su-trugdė mus nuo tūkstančių kiljančių telefo-nų aptarnavimo. Vėlai vasarą manome pa-tenkinti dabar turimus aplikantus ir kitus, kurie vėliau paduos prašymus.

Apie \$35,000,000 šiemet bus įvestuota naujiems telefonams įvesti. Naujajai Angli-jai bus įdėta apie 100,000 daugiau telefo-nų kaip buvo 1945 metais. Bus padėta daugiau žmonių, kad sutelktus tinkamesnį telefo-nų aptarnavimą.

NEW ENGLAND TELEPHONE & TELEGRAPH COMPANY

VIETINĖS ŽINIOS

ŽINUTĖS

VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI. Lietuviai iš tėvynės meilės uoliausiai rengiasi minėti vas. 16-tą ir visuomės jėgomis dirba Lietuvos laisvės išgavimui. Komunistai, lyg pasityčiodami iš lietuvių, daro kokius ten neva rinkimus savo naudai. Ir komunistiškai rinkimai vykdomi vasario mėnesį. Štai ir varžytinės tarp komunistų ir lietuvių.

Lietuviai visame pasauly stengimės ko iškilmingiausiai apvaidinti vasario šešioliktąją, 1946, ir sudėti kodaugiausiai aukų Lietuvos reikalams.

Bostono lietuviai stengkitės visi gerai prisiruošti ir ateiti į tautos šventės minėjimą, sekmdienį, vasario 10 d., 2 val. p. p., Municipal salėje, Broadway, So. Boston. Čia bus puikus artistų kišis ir Darlys koncertas ir patrijotingos prakalbos.

Sausio 25 d., mirė Agnietė Ziobienė (Aukštakalnaitė), 74 metų, amž. gyv. 36 Mt. Ida Rd., Dorchester. Ji yra mūsų būvusio veterano veikėjo ir pirmojo LDS Centro pirmininko, Motie-

jaus Ziobos žmona. Ji paėjo Prienų parapijos, Suvalkijos. Amerikoje pragyveno virš 55 metų. Tapo iškilmingai palaidota iš Šv. Petro parapijos bažnyčios, sausio 28 d., Naujos Kalvarijos kapuose.

Tą pačią dieną, tapo iškilmingai palaidota kun. Jono Skalandžio motina Agota. Laidotuvėse dalyvavo daug kunigų ir minios žmonių.

Melskimės už mirusius. Šeštadienį, 9 val. ryte, Šv. Petro par. bažnyčioje, bus iškilmingai šventinamos žvakės ir giedamos šv. mišios už parapiją. Visi, kas gali, yra kviečiami ateiti pasimelsti toje Marijos šventėje.

Sunkiai Serga

Pereitą savaitę p. Ursulė Sidlauskienė pasidavė vidurių operacijai, Carney ligoninėje. Operacija laimingai pasisekė ir nors ligonė sunkiai serga, bet žymiai eina geryn. Jos namiškiai, gyv. 918 E. Broadway, So. Bostone, ir artimieji giminės budi ir lanko ją sunkioje ligoje, teikdami moralės paramos savo vizitomis. Linkėtina darbščiai poniai Ursulei Sidlauskienei greito pasveikimo.

Artimas

Padaryta Operacija

Siomis dienomis pasidavė vidurių operacijai Antanas Sinkvičius, gyv. 191 Savin Hill Ave., Dorchester, Mass. Jam padaryta operacija Carney ligoninėje, So. Bostone. Ligonis laimingai pergyvenęs operaciją sveiksta. Linkėtina p. Antanui greito pasveikimo.

Rap.

Lankėsi

Pereitą savaitę lankėsi J. Raudeliūnas iš Brighton, Mass., V. Čiutekis iš So. Boston, K. Zinka iš Malden, Mass., A. Gedraitis iš So. Boston, Jonas Šastavickas iš Norwood, Mass., ir Jonas Niaura iš Chicago, Ill. Visi svečiai atsilankymo proga atnaujino savo prenumeratas ir kalendoriaus fondan aukojo po \$1.00.

Geriausią Užėigą Vyrams ir Moterims yra SOUTH BOSTON CAFE

VINCAS BALUKONIS,
Savininkas

Pagamina gerus lietuvišku pietus. užlaiko geriausią alų, vyną ir degtinę, ir visiems draugiškai ir mandagiai patarnauja.

258 West Broadway, South Boston, Mass.

Linksmų šv. Kalėdų švenčių!

Pristatome Alų ir Toniką

Mes turime 11-ko rūšių alaus ir įvairių tonikų. Mes alų ir toniką pristatome vestuvėms, į namus, krikštynoms, parėms ir piknikams. Patarnavimas skubus ir mandagus. Šaukite:

BORIS BEVERAGE CO.

J. ARLAUSKAS — J. SKENDELIS, Savininkai.
220 E St., Tel. SOU 3141, So. Boston, Mass.

KVIEČIAME!

Kaip turėsit progą užėikit ir pamatykit Brangenybių (jewelry) ir Dovanų (gifts) parinktos per Grožės specialistes.

Nuo Sausio 15 iki Vasario 15, 1946 yra nūpigintas Permanent Wave \$15.00 už \$10.00

Casper's Beauty Salon and Gift Shop

738 & 740 E. Broadway, So. Boston, Mass.
Tel. SOU. 4645

SERMENYSE

Sekmdienį, sausio 27 d., vakare, užkliauvau pp. Zaleckų, laidotuvių direktorių koplyčioje, kur buvo viena iš pašarvotų ir kun. Jono Skalandžio mamytė. Melancholiškos glūdimoj buvo sugūžęs būrelis pamaldžių moterėlių ir keletas vyrų, kurie atėjo pasimelsti už mirusios vėlę.

A. a. velionė Agota (Matalaitytė) Skalandienė, 68 m. amžiaus buvo atvykus iš Lietuvos, Suvalkijos ir beveik visą laiką (su mažom išimtim) gyveno So. Bostone. Išaugino dukterį, kuri vedus Agnes Dauginienę ir du sūnų — Vincą ir Joną kunigą. Vėliausiu laiką jų globoją sūnus kunigas ir jis čia pat būdi prie jos karsto šermenų koplyčioje. Velionė Agota Skalandienė palaidotas su iškilmingomis šv. mišiomis iš Šv. Petro par. bažnyčios sausio 28, Holy Sepulchre kapuose.

Mūsų nuosirdi užuojauta nuiludusiems velionės šeimos nariams ir kunigui Jonui, o mirusiai lai Aukščiausias suteikia amžiną atilsį!

Atsilankęs.

BALIUS

Kovo antrą dieną, 1946 m. įvyks didelis L. Vyčių organizacijos Maskaradas — BALIUS, Municipal salėje, So. Bostone. Kadangi šis balius bus paskutinis prieš gavėnę, todėl bus visiems gera proga sueiti ir kartu su jaunimu praleisti linksmai laiką, prie geros Barholomew orkestros, kuri gros lietuviškus ir amerikoniškus muzikos numerius.

Kadangi čia bus maskaradas, tai kurie galite prašome pasi-puošti su įvairiais kostiumais dėl įvairumo. Už gražiausį ir keisčiausį kostiumą bus dovanos. Šio balius tikslas, sustiprinti "Vyties" fondą, todėl labai svarbu, kad įsigytumėte "Vyties" fondo bilietą su kuriuo turėsite progos baliuje laimėti dovaną, tūkstantį dolerių pinigais. Būtų labai gražu, jei su jaunimu dalyvautų ir jų tėveliai — mamytės, todėl šia proga širdingiausiai visus kviečiu.

Kiek teko nugirsti, baliuje bus valgių ir ištroškusiems atsigalvinti gerimų. Visi ruošimės į balių!

Rap.

35 Metų Vedybinio Gyvenimo Sukaktis

Antradienį, sausio 29 d. pp. Juozas ir Petronėlė Manikai, gyv. 89 Zion St., Hartford, Conn., mini savo 35 metų vedybinio gyvenimo sukaktį.

pp. Manikai išauklėjo gražią šeimą — du sūnų — Joną, kuris yra vedęs, ir Antaną, kuris buvo karo tarnyboje ir užjūrį ir neseniai grįžo garbingai atleistas iš karo tarnybos, ir tris dukteris — Anelę, Oną ir Adelę, kurios yra ištekęsios ir auklėja šeimas.

Kaip pp. Manikai, tėvai, taip ir jų vaikai priklauso prie lietuvių katalikų organizacijų. p. Petronėlė Manikienė yra ilgametė LDS 6 kuopos išdininkė. Ji yra kun. S. P. Knežio, Antano Knežio ir p. Teklės Mitchell sesuo. Sveikiname ir linkime pp. Manikam ilgiausių metų ir geriausios sveikatos.

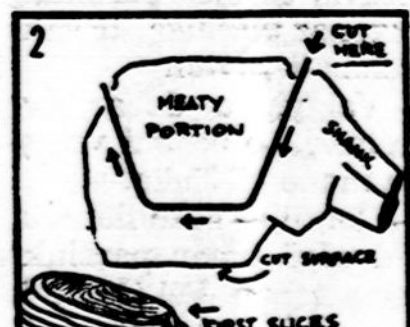
Skundas — silpnų žmonių gimklas.

JOIN THE MARCH OF DIMES JANUARY 31-31

TO CARVE HAM

1 Place roast with shank side to carver's right. Remove slices from smaller meaty side. Turn roast on cut surface.

2 Starting at shank end cut down to leg bone, then follow along leg bone to remove chunky boneless cut.

3 Place boneless piece on cut surface. Cut uniform slices across the grain. Save all fat scraps for salvage. It brings ration points and cash.

Dėlko Aš Skaitau Ir Remiu "Šv. Pranciškaus Varpelį"?

- Aš skaitau ir remiu "Šv. Pranciškaus Varpelį", nes:
1. "VARPELIS" yra plačiausiai Amerikoje skaitomas religinis, patriotinis ir gražiai paveiksluotas laikraštis.
  2. "VARPELIS" duoda naujausių žinių iš katalikų gyvenimo Amerikoje ir kituose kraštuose. Taip pat gražių aprašymų, pavyzdžių ir trumpų straipsnelių. Aprašo Lietuvių kančias pavergtoje Lietuvoje ir ištremime.
  3. KADANGI esu Trečiojo Ordino narys — ir Šv. Pranciškaus, Šv. Antano mylėtojas — su ypatinga meile skaitau "Varpelį", kuris rašo apie Šv. Pranciškų, jo dvasią ir jo įkurtą Trečiąjį Ordiną.
  4. UŽSIPRENUMERUODAMAS "VARPELĮ", kasmet gaunu gražų, spalvotą, didelį sieninį kalendorių.
  5. REMDAMA-S "VARPELĮ", tampa dalininkas — Tėvų Pranciškonų maldų, Šv. Komunių ir Šv. Mišių, kurias Tėvai Pranciškonai lanko prie Šv. Antano kas antradienį 7:30 val. už visus "Varpelio" Skaitytojus, savo Fundatorius ir Rėmėjus.
  6. REMDAMA-S "VARPELĮ", kartu paremiu ir Lietuvos Pranciškonų 15 klierikų, kurie mokina Europoje ir Amerikoje. Tapę kunigais, jie prisimins mane prie Viešpaties altoriaus.
  7. REMDAMA-S "VARPELĮ", paremiu Lietuvos Pranciškonų darbą Dievui, Tėvynei ir Amerikos Lietuvių gerovei.
  8. REMDAMA-S "VARPELĮ", padedu įkurti Amerikoje paminklinį Šv. Antano Vienuolyną, kuris, komunistams okupavus Lietuvą ir panaikinus visus vienuolynus, taps vieninteliu Lietuvos Pranciškonų vienuolynu. Jame apsigyvens Lietuvos Pranciškonai karo išblaškyti po platųjį pasaulį ir į vienuolyną naujai įstojusieji lietuviai Amerikiečiai.

Kol Esu Gyvas, Noriu Gera Daryti, Todėl Ir Remiu "ŠV. PRANCIŠKAUS VARPELĮ". "Varpelio" kaina metams — \$2.00 "ŠV. PRANCIŠKAUS VARPELIS" Mount St. Francis Greene, Maine.

RAUDONASIS KRYŽIUS TĖSIA PAGALBĄ KARIAMS UŽSIENYJE

Amerikos Raud. Kryžius Osako teatras aprūpina parūpina poilsio patogų 4,000 asmenų. Raudonojo Kryžiaus Theatre Street Club Yokokupacijos jėgose, padeda hama, buvo atidarytas 19 dienų po atvykimo mūsų pulkų. Penkių aukštų, puikiai išrėdytas pastatas. nuo namų gali krepintis Bankers' Club, ir Yokohama Memorial Namas, taip pat paimiti karių ir karininkų klubams.

49-to pulko ligoninė darūnų Kryžiaus klubų, bar randasi buvusioje Makanteenų ir poilsio centrų, visoje okupuotoje teritorijoje, kur kariai randasi. Japonijoje Pirmas Raite-lio Skyrius įsteigė pastovią būstinę 12 mylių į šiaurę nuo Tokyo prie Osaka Gold and Country Club. Tenai Raudonasis Kryžius tur moderninį namą, puikiai įrengtą savo "on-port" klubui, vienas iš daugelio randasi mažesnėse vietose. Bayrouth, Vokietijoje

Draugijų Valdybų Adresai

LIETUVOS DUKTERŲ DR. JOS PO GLOBA MOKYTOJŲ SVČ

DRAUGIJOS VALDYBA

Pirmininkas — Ewa Markšienė,

625 E. 8th St., So. Boston, Mass.

Tel. SO. Boston 1295.

Vice-Pirmininkė — B. Gailūnienė,

8 Winfield St., So. Boston, Mass.

Prot. Rašt. — Ona Ivaškaitė,

440 E. Sixth St., So. Boston, Mass.

Fin. Rašt. — B. Čiulienė,

29 Gould St., W. Roxbury, Mass.

Tel. Parkway-1864-W

Izdininkė — Ona Stanulaitė,

177 West 7th St., So. Boston, Mass.

Cvarikarė — Ona Mizgirdienė,

948 E. Broadway, So. Boston, Mass.

Kasos GL. — Elzbieta Aukštikalnytė,

110 H St., So. Boston, Mass.

Draugija savo susirinkimus laiko kas antrą antradienį mėnesio, 7:30 val.

vakare. Parapijos salėje, 492 E.

Seventh St., So. Boston, Mass.

Čia paskaidinėj kiekvieno mėnesio

4 val. po pietų. Parapijos salėje

kas antradienį.

SV JONO EV. BL PASALPINĖ

DRAUGIJOS VALDYBA

Pirmininkas — Juozas Svagdytis,

801 6th St., So. Boston, Mass.

Vice-Pirmininkas — Pranas Tuleikis,

702 E. 5th St., So. Boston, Mass.

Prot. Rašt. — Jonas Glinckis,

5 Thomas Pk., So. Boston, Mass.

Fin. Rašt. — Aleksandras Ivaška,

440 E. Sixth St., So. Boston, Mass.

Izdininkas — Stasys K. Griganiavičius,

699 E. Seventh St., So. Boston, Mass.

Marsalka — Jonas Zalkis,

787 E. Broadway, So. Boston, Mass.

Draugija savo susirinkimus laiko kas

antrą antradienį mėnesio, 7:30 val.

vakare. Parapijos salėje, 492 E.

Seventh St., So. Boston, Mass.

Čia paskaidinėj kiekvieno mėnesio

4 val. po pietų. Parapijos salėje

kas antradienį.

Užsisakykite Toniką Pas Mus

Pristatom geriausią toniką

Piknikams. Vestuvėms

Krikštynoms ir visokiems

Parengimams

Kainos prieinamos

Myopia Club Beverage Co.

Grafton Ave., Islington Mass.

Tel. Dedham 1304-W

PRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

THE WEATHER

STRONG WINDS AND COLDER — Curl up in front of the fire — after you've saved your used cooking fat!

2,000 kareivių lanko Raudonojo Kryžiaus klubą buvusiam Wagnerian Teatre. Mažame teatrelyje kareiviai ir tremtiniai duoda perstatymus.

Nuremberge, vietinis atlečių centras Raud. Kryžiaus vartojamas. Nors 94% miesto sunaikintas, bet kareivių stadija stovi. Kareiviai iš toli atvyksta čia pasinaudoti puikiais patogumais. ARC.

IVAIVOS SKELBIMAI

REIKALINGAS tuojau zakrestijonas. Patyrimas nebūtinas. Pamaldžiam, ramiam asmeniui garbingas, pastovus ir lengvas darbas. Alga gera. Kreipkitės pas kun. Pr. M. Jurą, 94 Bradford St., Lawrence, Mass. arba į "Darbininko" administraciją.

Reikalinga Mergina

Dirbti ofise kaip stenografė ir knygvedė. Patyrimas nereikalingas, bile tik baigus high school'ę. Darbas ant visados ir lengvas. Atsišaukite raštu pas adv. J. Gailių, 317 E St., So. Boston 27, Mass.

PALENGVINK KANCIAS STRENU GELOS

Maloniam palengvinkimui bandyk Jūsų naują patikrintą būdą atlikti Jūsų namų, gatvės, ar viešojoje vietoje. Tik užsakyti vieną Johnson's BACK PLASTER ant pat skaudamos vietos. Sveikina Jūs palengvinkimai. SILDYTI Jūsų namus, supildinti krašto apykla, skaidyti jo pritrūkimus, lengviau skausmą. Šilta multino priedanga laiko silpną viršų, šaltį lauke — duoda nuolatine atrama — jautiesi puikiai. Reikalauk TIKROJO Johnson & Johnson pagaminto. Arčiausio vaistinės.

Johnson's BACK PLASTER

So. Boston Furniture Co.

Visoki baldai, lovos, matrasai ir vaikams pilnas pasirinkimas. 380 1/2 West Broadway, Tel. SOU 2758 Jūsų kreditas geras. Pristatymas skubus.

GRABORIAI

S. Barasevičius ir Sūnūs

MOTERIS PAGALBININKS Lietuvių Graborius ir Balsuotojas Turi Notaro Telesę 264 W. Broadway SO. BOSTON, MASS. Tel. SOUth Boston 2590 Sūnūs gyvenamųjų vietų 538 Dorchester Ave Tel. COlumbia 2537

CASPER

FUNERAL HOME 187 Dorchester Street South Boston, Mass. Joseph W. Casper (KASPERAS) Laidotuvių Direktoriaus Balsuotojas NOTARY PUBLIC Patarnavimas Dieną ir Naktį "Kopijcia šermenims dyka" Tel. SOU Boston 1437 SOU Boston 3966

ZALETSKAS

FUNERAL HOME 564 East Broadway SOUTH BOSTON MASS O. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas Graboriai ir Balsuotojai Patarnavimas dieną ir naktį "Kopijcia šermenims dyka" NOTARY PUBLIC Tel. SOU Boston 0815 SOU Boston 2808

Literatūros Skyrus

Veda — Antanas Vaičiulaitis

PALANGOS JUZĖ

Tęsinys SENOVĖS GAVENIA

Bažnyčia didžiai išpuos-
ta, altoriai paausuoti,
tik tik negera, kad toji
bažnyčia iš medžio padirb-
ta. Bažnyčia medžio, o var-
pinė mūro. Miestelis akme-
nimis išeristas, žydų dau-
sybė. Maža tetrukes Plun-
gėje, traukia į Žarėnų lin-
kai: atėjau į Kašdžiūsių
ir išdau nas gerą ūkinin-
ką Kazlauskį, arti kelio
gyvenantį. Padoriai priim-
tas siūvau, kas tik reikėjo.
Viena šeštadienio vakarą
pablausiau šeiminkų, ar
releisti su šeimyna pa-
juokauti? Tiems leidžiant,
mergelės namiškės pakvie-
tė kitu būdu jaunomene.
Susirinkus, pirma dainavo
šiai:

Slūgt mane motinėle
Obuoliai į giręle,
Į giręle obuoliai,
Pagirėliais riešutauti.

Ir išėjau obuoliauti,
Pagirėliais riešutauti
Ir išėjau obuoliauti,
Dar miškelius pagrybauti.

Ir atėjo du berniukai,
Abu gražiu jaunyteliu,
Ir atėjo du berniukai,
Abu gražiu jaunyteliu.

Tuodu tarė: Eikš mergele,
Kame tavo motinėle?
Tuodu tarė: Eikš, mergele,
Pašnekėti truputėli.

Mudu nieko nedarysya,
Tik žiedelius numaustysya,
Mudu nieko nedarysya,
Kaspinėlius nusagstysya.

Iš žiedelių auksinėlių
Kalsva no du pentinėlių,
Iš kaspinių šilkinėlių,
Slūsna dviejų kamanėlių.

Vienas tarė: mergužele,
Nedrovėkis nė truputėlio
Aš atjosiu rudenėli,
Ir paimsiu už patelę.

Per laukelį kada jojom,
Vienas antro nedabojom,
Pentinėliai švytru-švytru,
Hamanėlės blizgu-blizgu.

Paklausė mudviej tūveliai:
Kame kalti pentinėliai?
Kame megztos kamanėlės,
Dėl ko josios šilkinės?

Rygoj kalti pentinėliai,
Danskė megzti galionėliai,
Viskas gauta nuo mergelės,
Cražios kaipio lelijėlės.

Dainuoti nevisai tesutin-
kint, aš išemiau smuiką ir
pradėjau džiūzginti. Bere-
gint sustojo porą poros ir
šoko lyg išvakarų. Vos
lėg nakties dvylikos susky-
do.

Pabaigęs darbą, leidausi

link Žarėnų, taip taisyda-
mas, kad sekmadienį galė-
čiau būti tame miestelyje.
Minijos upė perėjęs lipau
į aukštą kalną. Apsisū-
giau ir paregėjau kalnų
kalnus be galo.

Kalnais beedamas suti-
kau kasžin kokį papūtžan-
dį, greitai žmonių arkliais
bevažiuojanti. Sis mane
pamatęs sušuko: "Stoi!"
Aš nors nemoku būtinai nē-
lenkiškai nē rusiškai, vie-
nok supratau reikiant sto-
tis, todėl ir apsisistojau. Pa-
skiau vėl rusiškai tarė:
"Koho tibi toks?" Aš atsa-
kiau: "Neturiu kuodo ir
neesmi nuo Skuodo". Pa-
pūtžandis: "Mauš ti bilo-
ti?" Aš, atsakiau: "Nemo-
tu rusiškai biloti." Nega-
lėdamas su manim susikal-
bėti, važiuo šalin ir mo-
javo ranka, sakydamas:
"Smutri, smutri, jau tavi
karčiamą najadu". Tų žo-
džių nesupratęs kumbri-
nau į Žarėnus. Į karčiamą
lindęs klausiau vokiškai
žydo, kas čia važiuo? Tas
atsakė rusų asesorių va-
žiavus.

Išėjus į bažnyčią radau
daug žmonių begiedančių
žemaitiškai. Sumą laikė
klebonas Kazdailevičia,
pamokslą sakė Pelikšas
Jonavičia. Bet didžią at-
mainą regėjau čia apda-
ruose. Vyriškai, girdi, ap-
sivilkę sėmėgomis gelum-
bės ar pačių austomis, juo-
dai dažytomis. Kiti dar su
pilkomis, kurių vienok siū-
lės uždengtos buvo balto-
mis pyniomis. Moteriškės
vadinosi Maža Getija, ku-
maž nė visos apsidairiu-
sios išilginiais, galvos vius
didiems Lietuvos
pirtinėmis skepetomis

apdengtos, kitos dar su
skrybėlaitėmis. Antklasto
ant pečių neregėjau.

Išėjau iš bažnyčios, pa-
klabinau vieną vyrą (bajo-
rą Nevondauskį) ir klau-
siau: "Dėlko čia tokia at-
maina andaruose? Esmi a-
teivis norėčiau žinoti".
Atsakė: "Ar nežinai, mūsų
parapijoje — kur kalnelis
čia dvarelis. Vos ne visi
žmonės kurinos bažnyčio-
je regėjai, vra tai bajorai
ar pusbajorai. Turtingo po-
no ne turime. Nuo tų pris-
tebėto ir artojai darosi
bajoriškai."

Dar klausiau: "Ar visur
taip yra kalnuota žemė,
kaip čia regiu?" Atsakė:
"Kalnai prasideda Kalva-
rijos, baigiasi Girdiškės
parapijoje. Jie užima daug
viets. Aukščiausios jų
viršūnės vadinasi: Gilvyčių
kalnas Kurtuvėnų parapi-
joje, Zasių kalnas Jana-
polio, Satrijos — Luokės,
Moteraitis — Pavandenio,
Girgždutos — Varnių, Me-
džiogalis — Kaltinėnų ir
Aukštogiris — Laukuvos
parapijoj. Dar kalnai Šat-
rijos, Girgždutos ir Me-
džiogalis senovėje vadinos
šventais kalnais, nes ant
jų degino mūsų senuoliai
stambeldžiai savo dievai-
čiams aukas. Yra ir dau-
giau tokių senovės bažny-
čių, pylimis vadinamų, nes
jas tikrai mūsų proseniai
supylė; visų čia negaliu iš-
skaityti."

"Kalnai, kuriuos pirma
išskaičiau, kaip juosta
dai dažytomis. Kiti dar su
perjuosia žemaičių žemę.
Nuo srijos tų kalnų lig ju-
rai tas kraštas senovėje
vadinosi Maža Getija, ku-
maž nė visos apsidairiu-
sios išilginiais, galvos vius
didiems Lietuvos
pirtinėmis skepetomis

LIETUVAI

Lietuva, žeme kryžių ir smutkelių,
Šalie artojų su baltais trinityčiais!
Kodėl parymai prie dulkėto kelio
Tarsi juodaksnis samanotos grįčios?..

Ko susidūmojai lyg laukų mergina,
Radusi laimę žydriam lino žiede?
Gal svetimi pančiai vėliai surakino,
Kad skruostų raukšlėm šaltos rasos rieda...

Tėviške mano! Krašte žalių girių! —
Tu tapai našlaite, valkata elgėta,
Kuri bastaisi nuo durų lig durų
Iš visur išvyta lyg dūšia be vietos.

Nuo tavęs sūnūs, dukters nusigrįžo,
Žydingai laisvę į purvus sumynę.
Jų dūšios birža — Berlynas, Paryžius,
Skambantis auksas, blizgancios krūtinės.

Bet aš tau, Tėvyne, meilę vis dainuosiu,
Meilę ir laisvę — naują atgimimą.
O kas pamiršo žalius kaimo uosius,
Tą akmeniui teprislėgia juodas prakeikimas.

Petras Karuža.

BROLIUS IŠVADUOKIM!

Paliai mišką sodas,
O sode bakužė
Samanom rasota,
Jos langai aplūžę.
Motinėle semia
Vandenį, o svirtis
Lenkias, siekia žemę.
Girgžda, kai reik skirtis.
Pasaką išaudė
Motinėlės gados,
Ašarėlė maudė:
Nes netur paguodos.
Penketą sūnelių.
Keturius dukreles
Augo man ant kelių,
Kaip daržė gėlės.
Sodas, miškas džiaugė
Laimę jiems šypsojos,
Bet... dukreles — slaugės
O vaikai išėjo.
Ginti savo kraštą,
Tėviškę vaduoti, —
Karo kietą naštą
Neataus vaizduotė.
Trilinkės praslinko
Okupantų dienos,
Nuo vargų palinko
Žmogus čia kiekvienas.
Ašaros — man duona,
Aimana — paguoda...
Nėr namelių, kluno
Nei gyventi neduoda.

Okupantai varo
Į maskolių žemę:
Iš belaisvės dvaro
Išvėpimą semia.
Kuninčių raugą
Laimę pavadino.
O nelaimės augą,
Kas gi to nežino!
Tėvą išgubeno
Iš Sibiro plotus.
Trobas sukureno,
Ir linus paklotus.
Duonos nebeliko
Nė sausos plutelės, —
Grobė, kas patiko
Iš vargšės luobelės.
Sūnūs partizanai
Miškuose kiekvienas
Tėviškėlei senai
Kala laimės dieną.
Jie laisvi, paukšteliai,

Gražiausia Pabaltijoje gotiško stiliaus Šv. Onos bažnyčia
Vilniuje. Vasario mėn. Šv. Pranciškaus Varpelio" laidoje
randame gražų ir išsamų straipsnį apie Vilniaus bažnyčias.
Apie Šv. Onos bažnyčios gotiką yra net Napoleonas išsi-
reiškęs — Kad būčiau toks garsus architektas, kaip esu Ka-
rys, tai paimčiau Šv. Onos bažnyčią sau ant delno ir persi-
kelčiau į Paryžių.

Ir sveiki pakoliai, —
Kur jie žygi kelia —
Nyksta ten maskoliai.

Kur kanuolės staugė,
Ginklai vis tratėjo.
Ten dukreles slaugė
Tuos, kurie gulėjo.
Sužeisti, bedaliai...
Vargas mano galvai,
Rūpesčių ik valiai,
Pasiskundžiu kalvai.
Medžiams kapinėse

Ir alyvos krūmams,
Ką žydt turėsią:
Viskas skirta dūmams...
Gelbėkit, kas gali,
Mus iš okupanto:
Varginamą šalį
Išduoti bando,
Mus žygi Tėvynės!
Garo priešams duokim —
Laisvės nor krūtinės:
BROLIUS IŠVADUOKIM!

K. Bitikas.

ir Vytautui". Pasakiau po-
nuui už apsakytus dalykus
ačiū irėjau į karčiamą, ka-
me pavalgęs išsiklausiau
ilpau į Žasių kalnus: ap-

Luokę kelio ir kabakšt-
kabakštėjau.
Keliaudamas per pušyną
ilpau į Žasių kalnus: ap-

sižvalgęs regėjau Janapo-
lio, Pavandenio, Luokės ir
Varnių bažnyčios bokštus.
Buvo pašalusi; aš bežiop-
sodamas su savo klumpė-
mis šliukšt paslydau, rie-
dėjau, medeliai, girdi, rie-
dant trakšt-trakšt lūžo.
Mano klumpės, nustumu-
sios nuo kojų, brabakšt-
brabakšt kažin kur riedė-
jo, skrybėlė skliust nulėkė
į daubos gilumą. Kromelis
sulūžo ir sugniūžo, žirkles
kiaurai išlindo, laimė, kad
paties nepervėrė. Rasi bū-
čiau ir mirčiop užsimušęs,
nienes ir šonai treškėjo, kad
riedėdamas būčiau capt
nenusitvėręs augancio al-
ksnio. Vos nakalnės gilmeje
žydas bents parvirto. Kiti
ai-ai stenėdamas ir aičio-
damas capt atsikėliau. At-
sikėlęs tariu: "Kad tu
prapultum ir kalnu nebu-
vęs! Kad tu būtumei se-
niai nugriuvęs!" Vos be-
surankiojau savo klumpes
su skrybėle, kabakšt-ka-
bakšt kabinausi kalnan ir
per Virvėtos upę perėjęs
radau sodelį ir įėjau prie
žmogaus, vadinamo Kari-
tonas. Ten guodžiaus, ta-
rydamas: "Ar žinai ką tē-
vai? Didžiai susikūliau jū-
sų kalnuose, ar negalėčiau
ko gauti pavalgyti už pini-
gas? Esmi Palangos siuvė-
jas." Ūkininkas atsakė:
"Kas čia tieks, terliosios dēl

Čigonas Ir Lietuvis

Ėjo keliu čigonas ir lietu-
vis. Išalko juodu valgyti.
Lietuvis turėjo paršiuką,
o čigonas viščiuką. Ir sako
čigonas lietuviui:

— Valgykiva dabar tavo
paršiuką, o paskui valgy-
siva mano viščiuką.
— Gerai! — sako lietuvis.
Suvalgė juodu paršiuką
ir eina toliau. Vėl išalko ir
vėl sustojo pakelėje pasil-
sėti.

Suprato čigonas, kad a-
bu juodu viščiuko nepa-
valgys, ir sako lietuviui:
— Ką čia terlensivos, po-
nuti! Viščiukas — gardus
daiktas, bet dviem nėra
kas valga... Gulkivos pasil-
sėti, ir katras geresnį sap-
ną susapnuosiva, tam ir
bus viščiukas.

— Gerai! — sako lietuvis.
Atsigulė čigonas ir už-
migo. O lietuvis neiškentė

ir suvalgė tą jo viščiuką.
Atbunda čigonas ir pra-
deda apskiniėti savo sap-
ną.

— Matai, ponuti, — sako,
— lig tiktai aš užmigau,
nusileido pulkas angelų,
paėmė mane ir nunešė į
dangų. Čia Viešpatis Die-
vas sodina mane šalia sa-
vęs, klausinėja, kas girdė-
ti, ar gerai klojas... O Mo-
tina švenčiausioji — kad
prinešė visokių valgymų:
ir antienos, ir žasiens, ir...
visokios! Tiktai gulbės
pieno tenai nebuvo... Na, o
ką gi sveikas sapnavai?

— O aš, — sako lietuvis,
— mačiau, kad tau dangu-
je labai gera, tariau, kad
tu ne kvailys, iš tenai ne-
begrįši į šią ašarų pakalnę.
Atsigulė čigonas ir už-
migo. O lietuvis neiškentė

tavęs, čia ne karčiamai!"
"Silpna man daros, ar ne-
duotumei ką gerti?" Kari-
tonas atsiliepė: "Mariuke,
duok tam pereivui gerti".
Ta plūmpt įmerkė puodelį
į kibira, pasėmė vandens
ir bakšt padėjo ant stalo
be kokio stiklo. Aš abiem
rankom paėmęs atsigė-
riau, padėjau dvejetą ska-
tikų, pasakiau su Dievu ir
išėjau į Luokę.

Čia pas Jaką pavalgiau
ir pernakuojau, o ryto me-
tą nuvykau į Šaukėnų pa-
rapiją, į Žygaičių sodžių,
pas gerą ūkininką Joną
Matuzą, prieš pat Kalėdas.
Gavau darbą ir siuvau.

Užėjo Kūčios, nuo ryto
perbuvom alkani: vakarop
dukters Elzė, Apolonija ir
Petronėlė apskleidė spalų
oirma šienų, paskiau dro-
bule ir padėjo lėkštes. Ma-
tuzienė atnešė ant baltų
lėkščių aplotkas. Susėdė
šeimyna, Matuza laukė su
visais, tardamas: "Ačiū
Dievuliui, sulaukėm sveikų
Kūčių, rasi Viešpats leis ir
kitų sulaukti". Įmantys
sklypelį aplotkos atsaky-
davo: "Duok tai, Viešpa-
tie, duok tai, Viešpatie!"
Tuo tarpu dukters padėjo
ant stalo virtas pupas, žir-
nius ir kviečius su saldžia
sriuba, ant kurios dar tak-
šojo sklypeliai aplotkos.
Tuojau visi persižegno-
jom, sukalbėjom potėrius
ir pradėjom put-put lesti
grūdus. Dabar Matuzienė
atnešino kopūstų su žir-
niais virtų. Gurkšt-gurkšt,
prikimšom pilvus, kaip
reksčius. Pavalgę sukalbė-
jom Tėve mūsų, bimb-
bimpt sugulėm ir pūška-
vom.

Bemiegant girkšt atside-
rė durys, kažin kas įjėjęs
tarė: "Nu, vaikai, miegat,
o ar nežinot, kad šią naktį
bus Bernelių mišios, reiks
keliauti į Šaukėnus". Tai
išgirdęs žvilgt pažvelgiau,
pamatęs namų šeiminkę
strant stojusią ir sakius:
"Gerai, motinėle, tuojau
visi stvrsim ir melsimės
atsisnirdami". Matuzienė
prasijuokė ir tarė: "Pri-
dant trakšt-trakšt lūžo.
Mano klumpės, nustumu-
sios nuo kojų, brabakšt-
brabakšt kažin kur riedė-
jo, skrybėlė skliust nulėkė
į daubos gilumą. Kromelis
sulūžo ir sugniūžo, žirkles
kiaurai išlindo, laimė, kad
paties nepervėrė. Rasi bū-
čiau ir mirčiop užsimušęs,
nienes ir šonai treškėjo, kad
riedėdamas būčiau capt
nenusitvėręs augancio al-
ksnio. Vos nakalnės gilmeje
žydas bents parvirto. Kiti
ai-ai stenėdamas ir aičio-
damas capt atsikėliau. At-
sikėlęs tariu: "Kad tu
prapultum ir kalnu nebu-
vęs! Kad tu būtumei se-
niai nugriuvęs!" Vos be-
surankiojau savo klumpes
su skrybėle, kabakšt-ka-
bakšt kabinausi kalnan ir
per Virvėtos upę perėjęs
radau sodelį ir įėjau prie
žmogaus, vadinamo Kari-
tonas. Ten guodžiaus, ta-
rydamas: "Ar žinai ką tē-
vai? Didžiai susikūliau jū-
sų kalnuose, ar negalėčiau
ko gauti pavalgyti už pini-
gas? Esmi Palangos siuvė-
jas." Ūkininkas atsakė:
"Kas čia tieks, terliosios dēl

JOIN THE MARCH OF DIMES
FIGHT INFANTILE PARALYSIS
JANUARY 14-31

Laisvosios Lietuvos laikais lietuviai ūkininkai darbymečio metu veža nuo lau-
kų vasarųjų ir pievų sieną ir džiaugiasi gausiu derliumi. Dabartiniu laiku, kai
siaučia raudonoji okupacija, lietuviai privalo viską atiduoti kacapui, pats gi vėl
purbadžių laukti sunkiai dirbdamas kitos vasarėlės, gal ir išauštančios laisvės.